

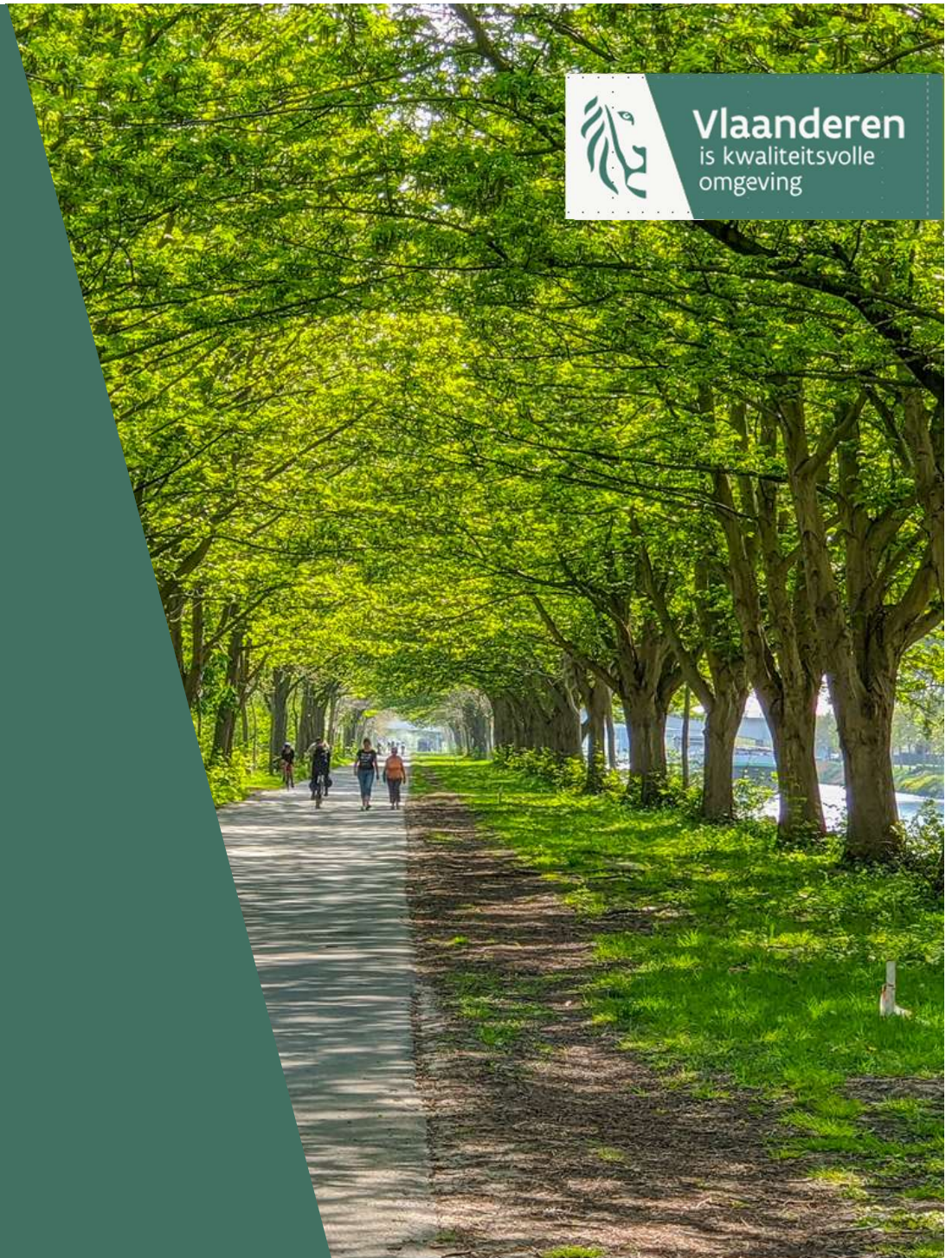
Vlaanderen
is kwaliteitsvolle
omgeving

Hefboomplekken

Ruimtelijke transitie door ontwikkeling

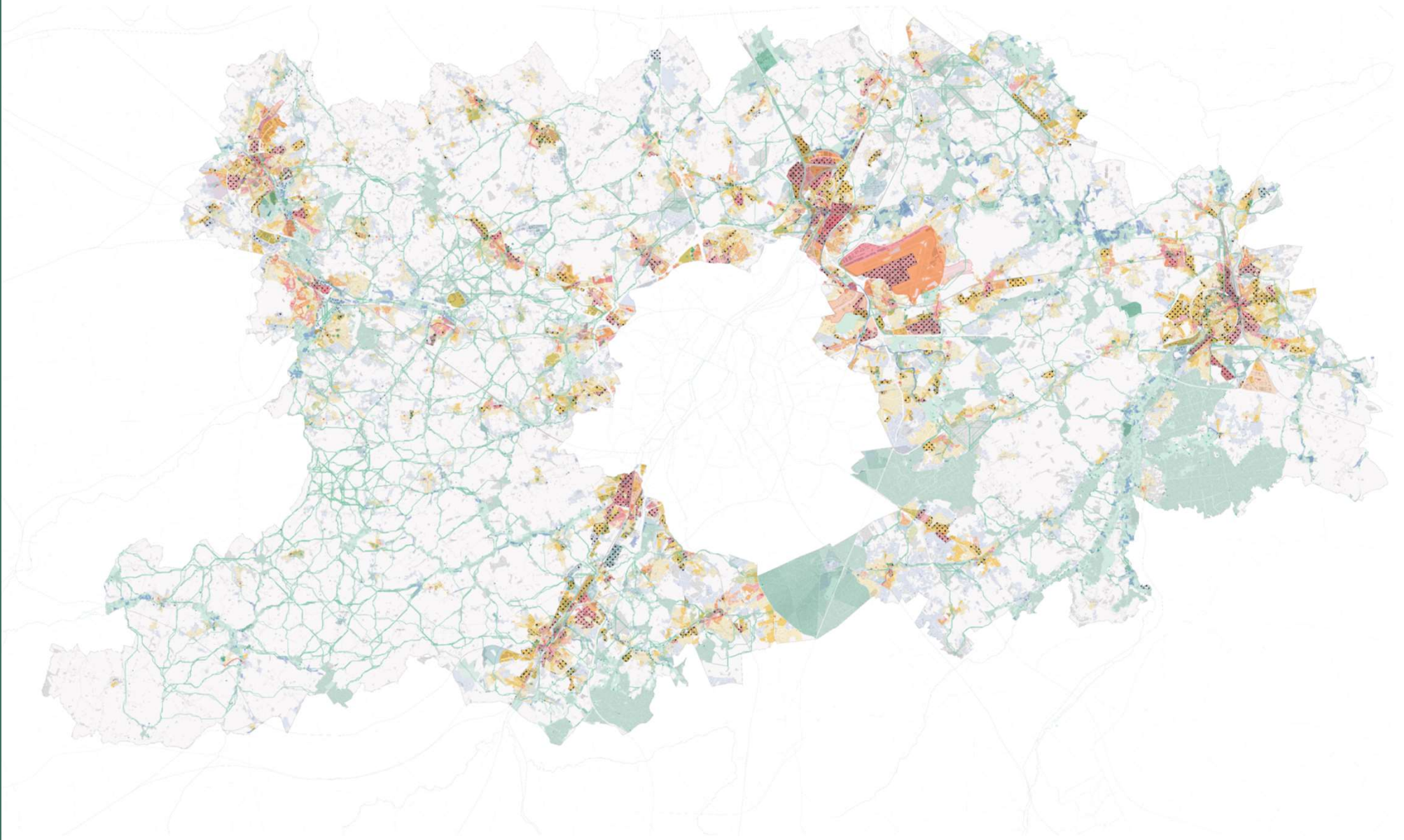
Mario Deputter
mario.deputter@vlaanderen.be

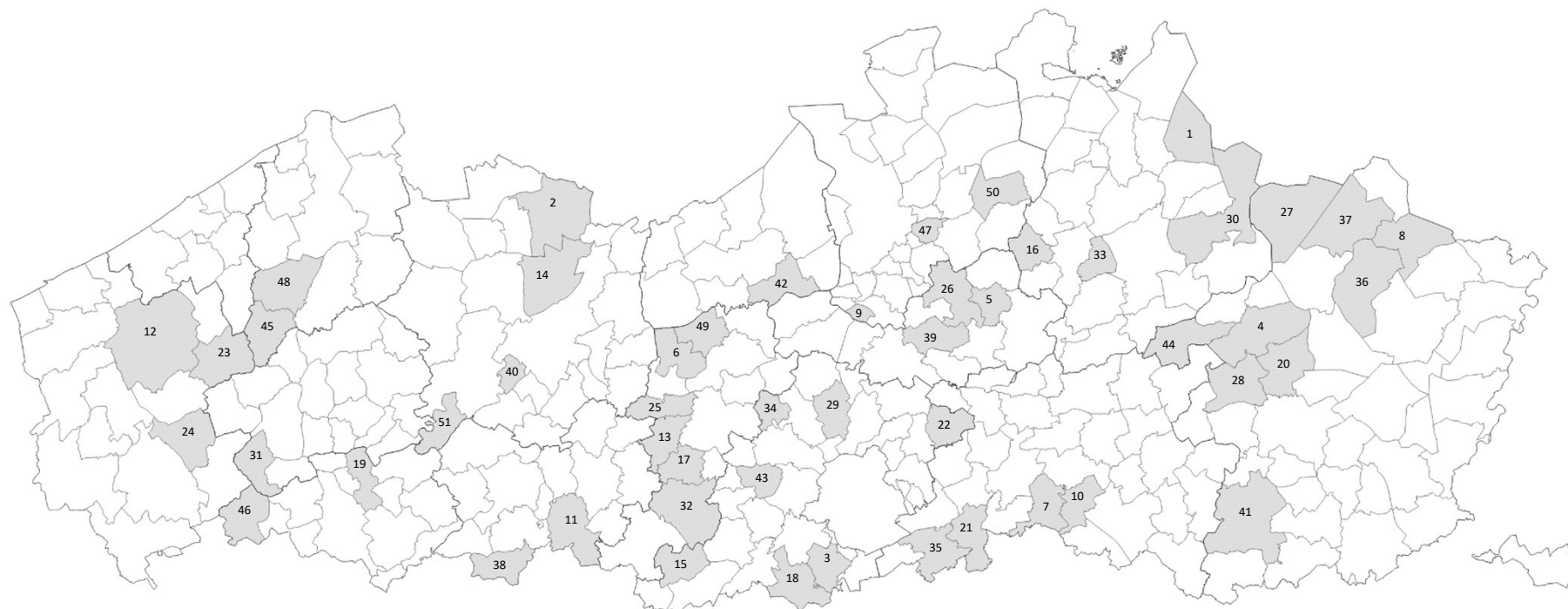
DEPARTEMENT
OMGEVING

Hefboomplekken

Ruimtelijke transitie door ontwikkeling

1 Arendonk	11 Brakel	21 Huldenberg	31 Moorslede	41 Sint-Truiden
2 Assenede	12 Diksmuide	22 Kampenhout	32 Ninove	42 Temse
3 Beersel	13 Erpe-Mere	23 Kortemark	33 Olen	43 Ternat
4 Beringen	14 Evergem	24 Langemark-Poelkapelle	34 Opwijk	44 Tessenderlo
5 Berlaar	15 Galmaarden	25 Lede	35 Overijse	45 Torhout
6 Berlare	16 Grobbendonk	26 Lier	36 Peer	46 Wervik
7 Bierbeek	17 Haaltert	27 Lommel	37 Pelt	47 Wommelgem
8 Bocholt	18 Halle	28 Lummen	38 Ronse	48 Zedelgem
9 Boom	19 Harelbeke	29 Meise	39 Sint-Katelijne-Waver	49 Zele
10 Boutersem	20 Heusden-Zolder	30 Mol	40 Sint-Martens-Latem	50 Zoersel
				51 Zulte

1 Verkenning

- 1.1 Situering van de gemeente
- 1.2 Kencijfers
- 1.3 Ruimtelijke beschrijving

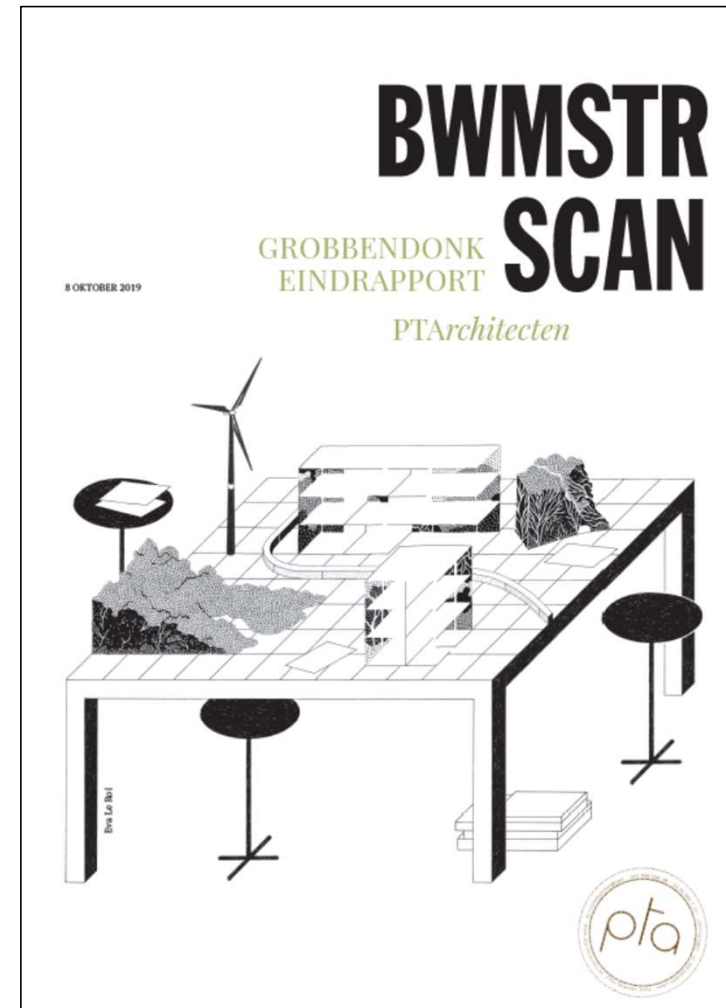
2 Diagnose

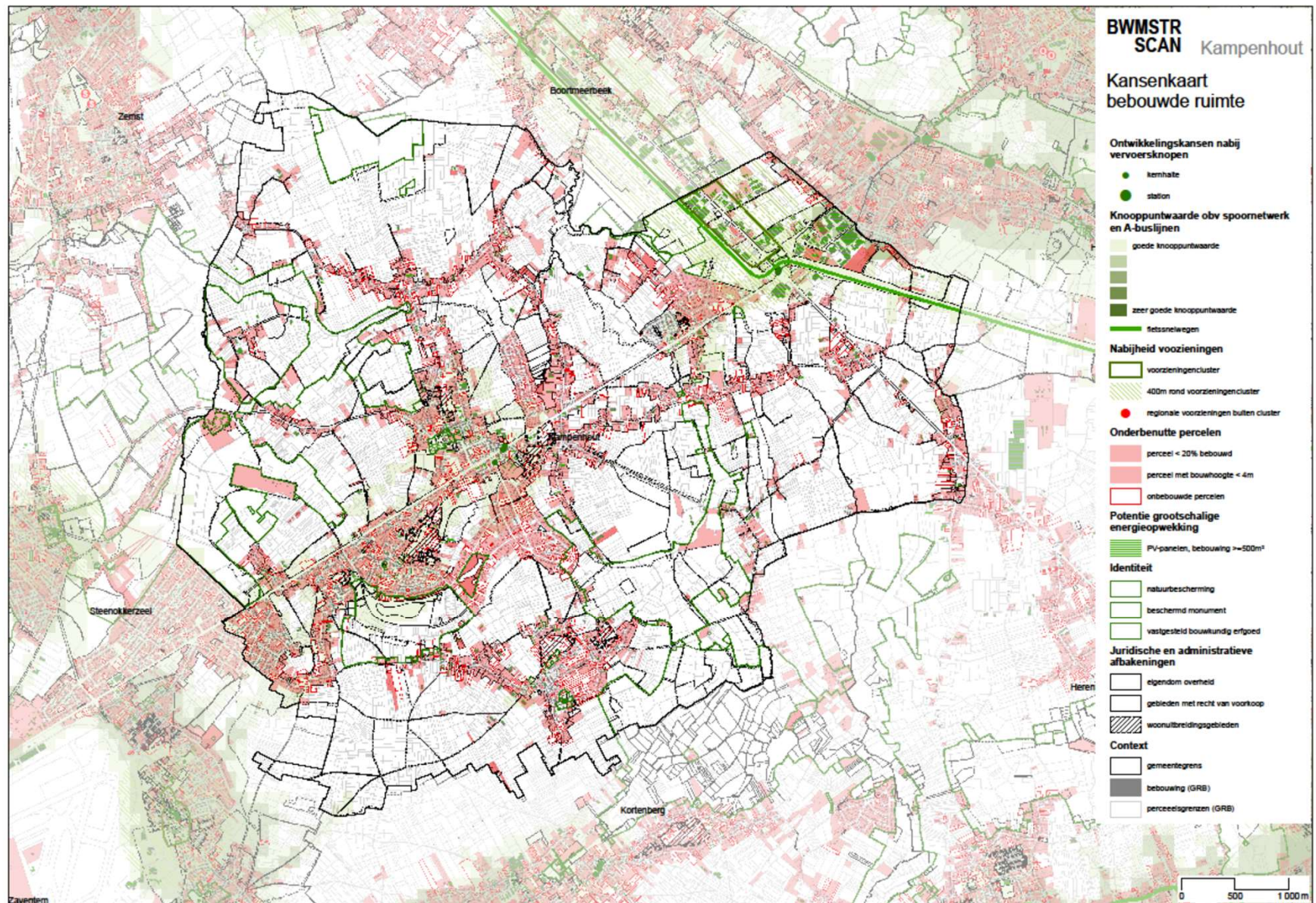
- 2.1 Bebouwde Ruimte
- 2.2 Mobiliteit
- 2.3 Open Ruimte
- 2.4 Energie
- 2.5 Regelgeving en Publieke Ondernemerschap Ambitie

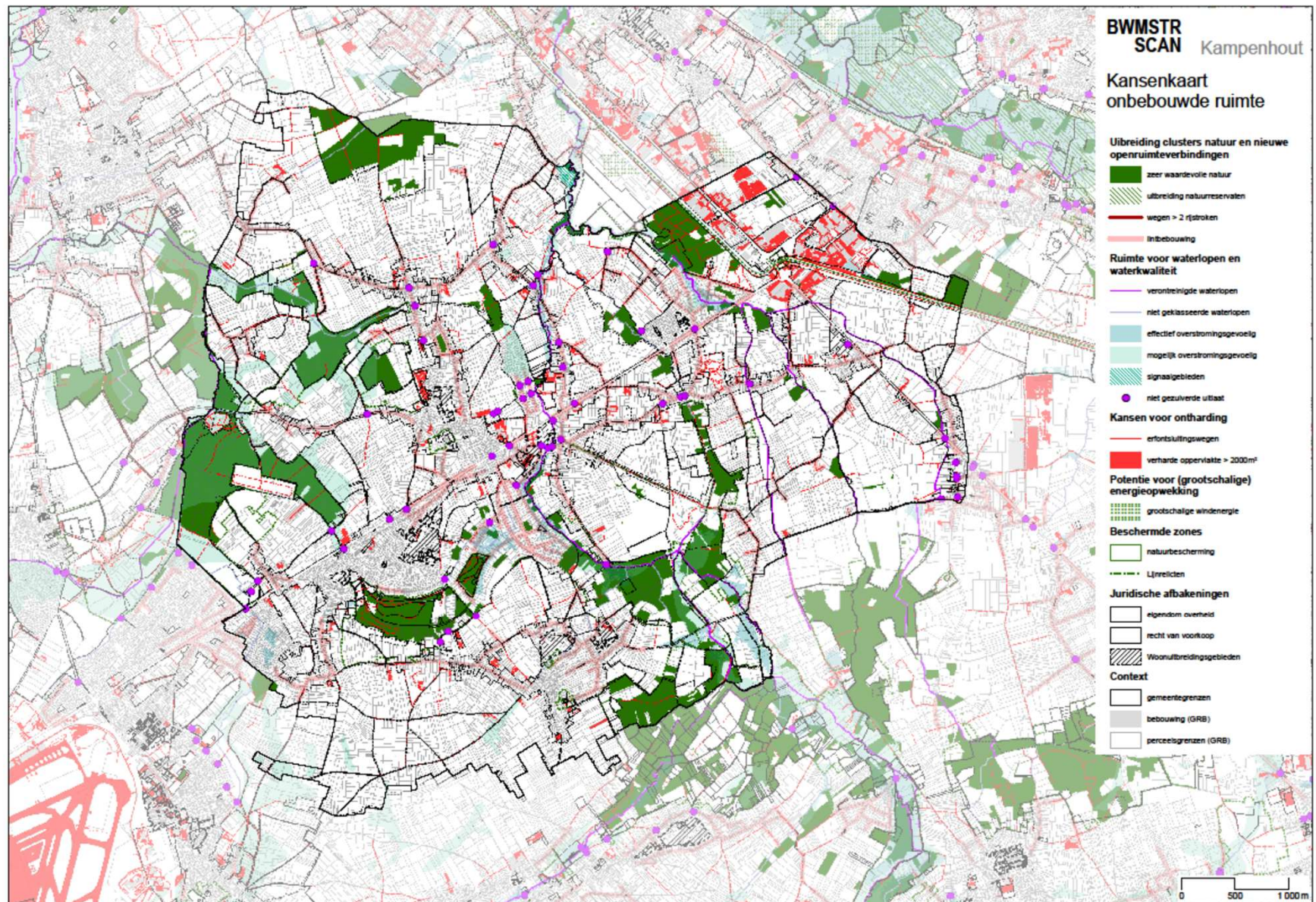
3 Ambitie

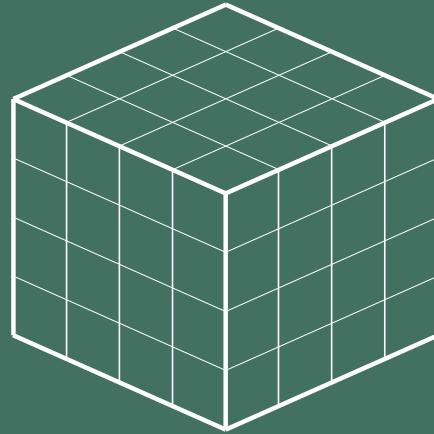
4 Transitieagenda

- 4.1 Quick Wins
- 4.2 Strategische Projecten
- 4.3 Programma's
- 4.4 Publieke slagkracht
- 4.5 Aanbevelingen aan het adres van hoger overheden

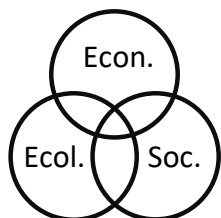

Hefboomplekken

Ruimtelijke transitie door ontwikkeling

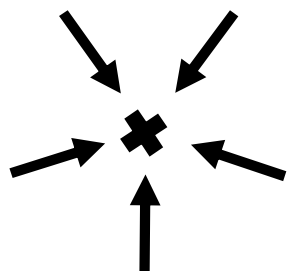
Hefboomplekken zijn locaties waar het meest effectief en het meest efficiënt de Vlaamse ambities voor een **duurzame ruimtelijke ontwikkeling** kunnen gerealiseerd worden.

De ontwikkeling van deze plekken zorgt voor een actiegerichte versnelling om **(1) de bouwshift** te realiseren, **(2) Vlaanderen klimaatbestendig** te maken en de **(3) biodiversiteit** te herstellen.

1

Hefboomplekken zijn de bouwstenen van een duurzame ruimtelijk ontwikkeling.

2

Hefboomplekken zijn de logische verzamelplaatsen van lokale en bovenlokale beleidsambities.

Het zijn ankerpunten voor publieke voorzieningen en infrastructuur.

3

Op hefboomplekken willen we bij voorbaat een gunstig investeringsklimaat creëren.

4

Op hefboomplekken willen we zowel private als publieke investeringen concentreren.

5

Hefboomplekken worden door het beleid en door het ruimtelijk-juridisch kader ondersteund.

32,4 %

Ruimtebeslag in Vlaanderen in 2022 of 441.500 ha.

0 ha/dag

Doelstelling voor de groeisnelheid van bijkomend ruimtebeslag tegen 2040.

3,8 ha/dag

In de periode 2019-2022 daalde de groeisnelheid van het ruimtebeslag. In de periode 2013-2019 was dit nog 5 ha/dag.

75%

Percentage van het bruto bijkomend ruimtebeslag dat is bijgekomen op locaties die niet overeenstemmen met de ontwikkelingsprincipes van BRV. (periode 2013-2022)

15,3 %

Verharding in Vlaanderen in 2022 of 207.400 ha.

-10.700 ha
-10.000 ha

Doelstelling voor ontharding in de bestemde open ruimte in 2021. (In 2015: 20% van de verharding of 9.000 ha).
Doelstelling voor ontharding op andere plekken (In 2015: verharding constant houden.)

4,5 ha/dag

De gemiddelde groeisnelheid van de verharding in de periode 2013-2021

50%

Percentage van de bijgekomen verharding dat is bijgekomen op locaties die niet overeenstemmen met de ontwikkelingsprincipes van BRV. (periode 2013-2021)

Ruimtebeslag

Verharding

Hefboomplekken

32,4 %

Ruimtebeslag in Vlaanderen in 2022 of 441.500 ha.

0 ha/dag

Doelstelling voor de groeisnelheid van bijkomend ruimtebeslag tegen 2040.

3,8 ha/dag

In de periode 2019-2022 daalde de groeisnelheid van het ruimtebeslag. In de periode 2013-2019 was dit nog 5 ha/dag.

75%

Percentage van het bruto bijkomend ruimtebeslag dat is bijgekomen op locaties die niet overeenstemmen met de ontwikkelingsprincipes van BRV. (periode 2013-2022)

15,3 %

Verharding in Vlaanderen in 2022 of 207.400 ha.

-10.700 ha
-10.000 ha

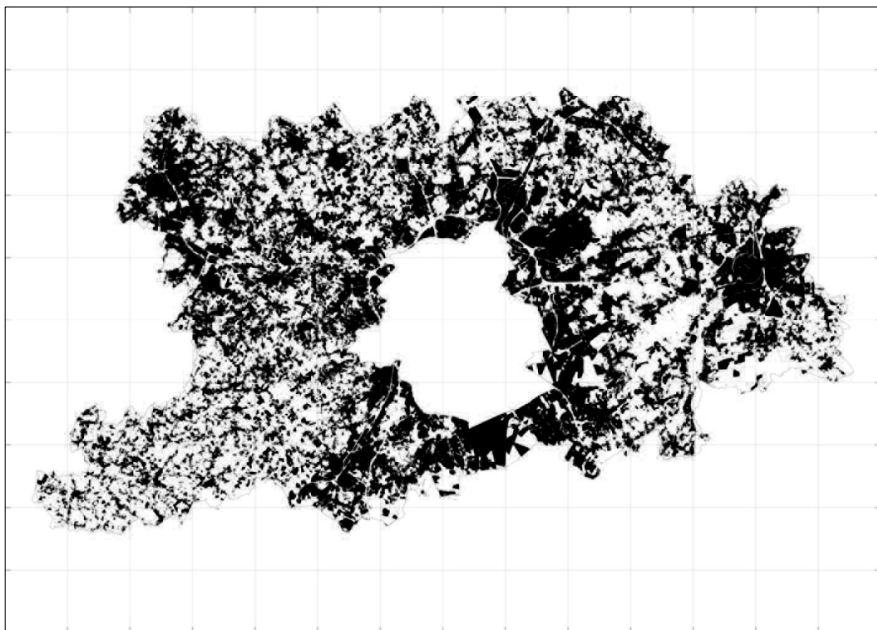
Doelstelling voor ontharding in de bestemde open ruimte in 2021. (In 2015: 20% van de verharding of 9.000 ha).
Doelstelling voor ontharding op andere plekken (In 2015: verharding constant houden.)

4,5 ha/dag

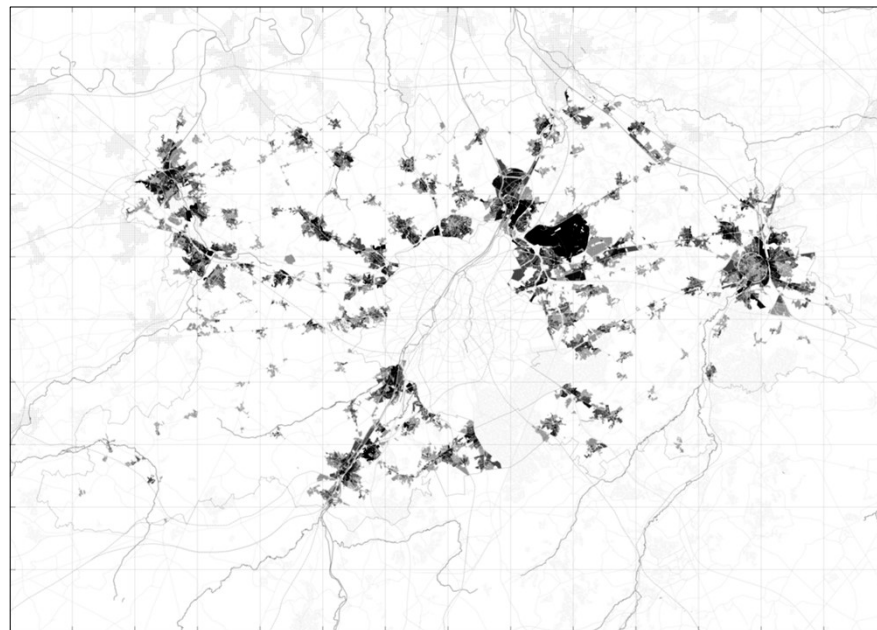
De gemiddelde groeisnelheid van de verharding in de periode 2013-2021

50%

Percentage van de bijgekomen verharding dat is bijgekomen op locaties die niet overeenstemmen met de ontwikkelingsprincipes van BRV. (periode 2013-2021)

Bouwblokfragmenten minstens ten dele verhard.

Geschiktheidskaart voor hefboomplekken voor verdichting.

I. Hefboomplekken lokaliseren

Waar is verdichting wenselijk en waar moeten we open ruimte vrijwaren?

II. Hefboomplekken ontwikkelen

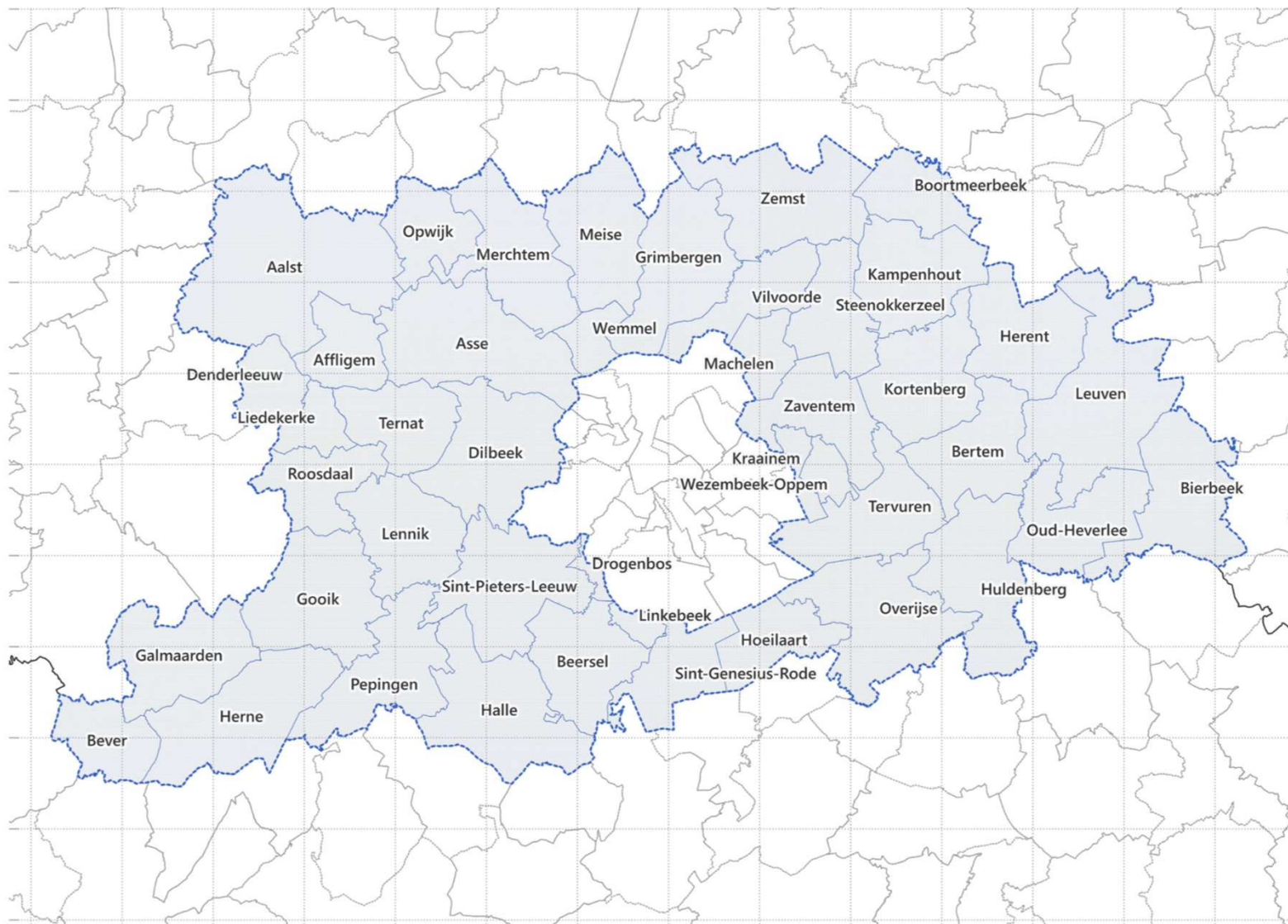
Hoe maken we de ontwikkeling van deze locaties aantrekkelijk voor publieke en private ondernemers, zodat hun investeringen terecht komen op plaatsen die in lijn zijn met de ontwikkelingsprincipes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen?

III. Governance

Welke vorm van governance is nodig om dit proces daadwerkelijk op gang te brengen en succesvol af te ronden. Wie zijn de betrokken actoren, wat is hun rol, welk proces brengt hen samen, en wat is het minimale engagement van de Vlaamse overheid om de ontwikkeling te doen slagen?

Onderzoeksgebied de brede Vlaamse Rand

Hefboomplekken

OD 1.1 De bouwshift als hefboom

(...) In het voorjaar van 2025 zal de eerste **(1.) atlas** van de hefboomplekken opgeleverd worden, deze moet op termijn publiek-private samenwerking en onderhandeling activeren. De atlas beslaat in eerste instantie enkel **het testgebied, de Vlaamse Rand** (zie ISE themaoverschrijdend instrumentarium, OD2.2), maar met het meegeleverde script moet de Atlas gebiedsdekkend worden **voor het Vlaamse Gewest**. In 2025 start de uitwerking **(2.) van optimale ontwikkelingsvoorwaarden** voor twee concrete nog te selecteren cases uit de atlas. Het finale doel is om met de partners te komen tot een **(3.) methodiek** die transposeerbaar is om zo de bouwshift structureel te faciliteren.

(...)

Verder maak ik erover dat bij elk gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voldoende gezocht wordt naar neutraliseringsopportunities. De bouwshift gaat ook over het onbebouwbaar maken van slecht gelegen gronden met een groot ruimtebeslagrisico. Hiertoe laat ik de monitoring in dit kader omzetten of doorvertalen in een sensibiliserende tool, die samen met de atlas van hefboomplekken aanleiding kan geven tot matchmaking. (...)

OD 1.2 De bouwshiftconvenant als experiment

De Brownfieldconvenant wordt door veel betrokkenen sterk gewaardeerd voor haar probleemoplossend vermogen. Naar analogie met de goede ervaringen met de Brownfieldconvenant zet ik in 2025 experimenten op richting een bouwshiftconvenant. In deze experimenteerfase richt ik mij op strategische locaties in gebieden waar mijn diensten al aan de slag zijn en koppel de uitwerking van deze locaties aan de bouwshiftgerelateerde gebiedsprogramma's (zie ISE themaoverschrijdend instrumentarium, OD 2.2). De hierboven genoemde atlas van strategische locaties biedt daarbij waardevolle kansen. Ik test waar de ondersteuningsnaden voor lokale overheden en andere initiatiefnemers het grootst zijn: expertise, juridische en administratieve voordelen, financiële instrumenten voor het wegwerken van drempels en voor het maximaliseren van maatschappelijke meerwaarde, ... Al doende ontwikkel ik gaandeweg het instrument verder. (...)

OD 1.1 De bouwshift als hefboom

(...) In het voorjaar van 2025 zal de eerste **(1.) atlas** van de hefboomplekken opgeleverd worden, deze moet op termijn publiek-private samenwerking en onderhandeling activeren. De atlas beslaat in eerste instantie enkel **het testgebied, de Vlaamse Rand** (zie ISE themaoverschrijdend instrumentarium, OD2.2), maar met het meegeleverde script moet de Atlas gebiedsdekkend worden **voor het Vlaamse Gewest**. In 2025 start de uitwerking **(2.) van optimale ontwikkelingsvoorwaarden** voor twee concrete nog te selecteren cases uit de atlas. Het finale doel is om met de partners te komen tot een **(3.) methodiek** die transposeerbaar is om zo de bouwshift structureel te faciliteren.

(...)

Verder maak ik erover dat bij elk gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voldoende gezocht wordt naar neutraliseringsopportuniteiten. De bouwshift gaat ook over het onbebouwbaar maken van slecht gelegen gronden met een groot ruimtebeslagrisico. Hiertoe laat ik de monitoring in dit kader omzetten of doorvertalen in een sensibiliserende tool, die samen met de atlas van hefboomplekken aanleiding kan geven tot matchmaking. (...)

OD 1.2 De bouwshiftconvenant als experiment

De Brownfieldconvenant wordt door veel betrokkenen sterk gewaardeerd voor haar probleemoplossend vermogen. Naar analogie met de goede ervaringen met de Brownfieldconvenant zet ik in 2025 experimenten op richting een bouwshiftconvenant. In deze experimenteerfase richt ik mij op strategische locaties in gebieden waar mijn diensten al aan de slag zijn en koppel de uitwerking van deze locaties aan de bouwshiftgerelateerde gebiedsprogramma's (zie ISE themaoverschrijdend instrumentarium, OD 2.2). De hierboven genoemde atlas van strategische locaties biedt daarbij waardevolle kansen. Ik test waar de ondersteuningsnaden voor lokale overheden en andere initiatiefnemers het grootst zijn: expertise, juridische en administratieve voordelen, financiële instrumenten voor het wegwerken van drempels en voor het maximaliseren van maatschappelijke meerwaarde, ... Al doende ontwikkel ik gaandeweg het instrument verder. (...)

OD 1.1 De bouwshift als hefboom

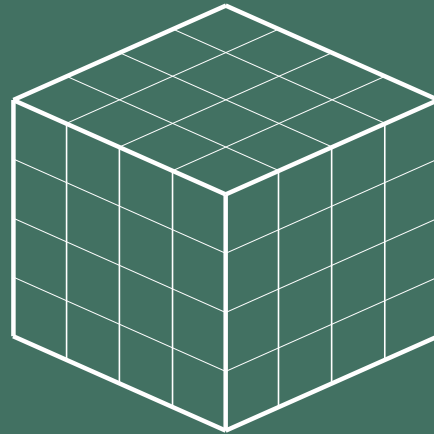
(...) In het voorjaar van 2025 zal de eerste **(1.) atlas** van de hefboomplekken opgeleverd worden, deze moet op termijn publiek-private samenwerking en onderhandeling activeren. De atlas beslaat in eerste instantie enkel **het testgebied, de Vlaamse Rand** (zie ISE themaoverschrijdend instrumentarium, OD2.2), maar met het meegeleverde script moet de Atlas gebiedsdekkend worden **voor het Vlaamse Gewest**. In 2025 start de uitwerking **(2.) van optimale ontwikkelingsvoorwaarden** voor twee concrete nog te selecteren cases uit de atlas. Het finale doel is om met de partners te komen tot een **(3.) methodiek** die transposeerbaar is om zo de bouwshift structureel te faciliteren.

(...)

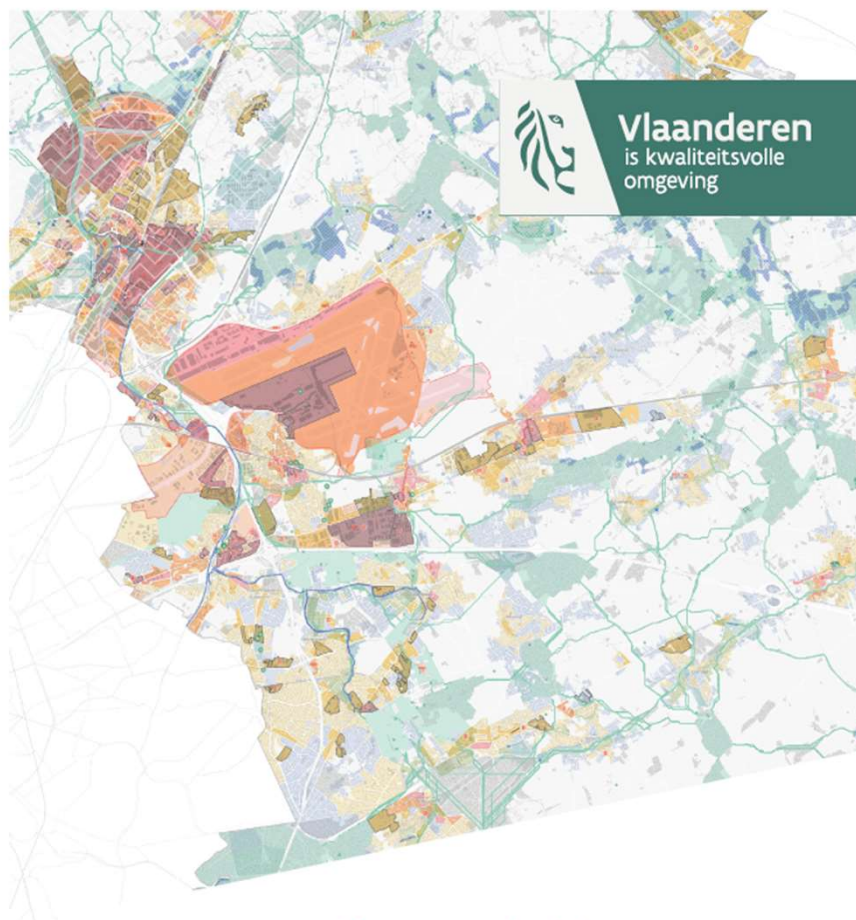
Verder waak ik erover dat bij elk gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voldoende gezocht wordt naar neutraliseringsopportunities. De bouwshift gaat ook over het onbebouwbaar maken van slecht gelegen gronden met een groot ruimtebeslagrisico. Hiertoe laat ik de monitoring in dit kader omzetten of doorvertalen in een sensibiliserende tool, die samen met de atlas van hefboomplekken aanleiding kan geven tot matchmaking. (...)

OD 1.2 De bouwshiftconvenant als experiment

De Brownfieldconvenant wordt door veel betrokkenen sterk gewaardeerd voor haar probleemoplossend vermogen. Naar analogie met de goede ervaringen met de Brownfieldconvenant zet ik in 2025 experimenten op richting een bouwshiftconvenant. In deze experimenteerfase richt ik mij op strategische locaties in gebieden waar mijn diensten al aan de slag zijn en koppel de uitwerking van deze locaties aan de bouwshiftgerelateerde gebiedsprogramma's (zie ISE themaoverschrijdend instrumentarium, OD 2.2). De hierboven genoemde atlas van strategische locaties biedt daarbij waardevolle kansen. Ik test waar de ondersteuningsnaden voor lokale overheden en andere initiatiefnemers het grootst zijn: expertise, juridische en administratieve voordelen, financiële instrumenten voor het wegwerken van drempels en voor het maximaliseren van maatschappelijke meerwaarde, ... Al doende ontwikkel ik gaandeweg het instrument verder. (...)

Hefboomplekken
Atlas

Hefboomplekken

Transitie door ontwikkeling

► ATLAS EN INVENTARIS VAN
HEFBOOMPLEKKEN IN DE VLAAMSE RAND

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/omgeving

Stuurgroep en aangesloten teamleden

Agentschap Innoveren en Ondernemen	Gert De Smedt Koen Vermoesen
Agentschap Natuur en Bos	Dries Gorissen Rene Meeuwis
Departement Mobiliteit en Openbare Werken	Anita Jaspers Stien Verlinden
Departement Omgeving	Rob Ghyselen
Landbouw & Visserij	Ruth Huybrechts Sam Van Vlierberghe
Provincie Vlaams-Brabant	Jorg De Vriese Katrien Putzeys Stephan Reniers
Team Vlaams Bouwmeester	Oda Walpot
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten	Xavier Buijs
Vereniging van Vlaamse Provincies	Anton De Ryckere Brent Roobaert
Vlaamse Landmaatschappij	Els Abts Frans Pauwels
Vlaamse Milieumaatschappij	Bram Vogels Charlotte Vanpoucke Jan Swings Johan Brouwers Lieslotte Wackenier Valerie Remue

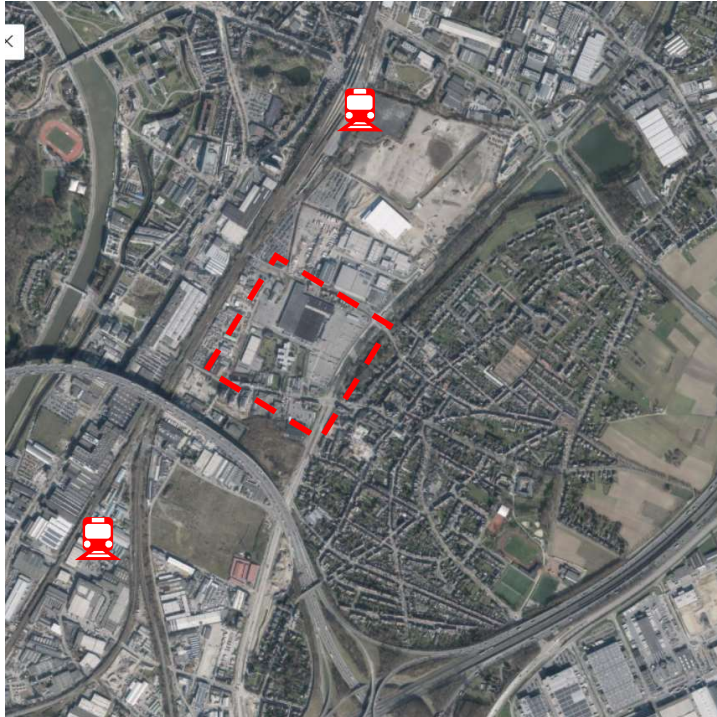
Achter elk onderzoek schuilt teamwork – dank aan de collega's

Ann Pisman
Frédéric Rasier
Geert Stichelbaut
Jef De Pooter
Peter Willems
Sofie Troch
Stijn Goedertier
Stijn Vanacker
Van Ballaer Bram

Voor de medewerking bij de bevraging: dank aan de leden van het Gebiedsnetwerk Vlaamse Rand, de coördinatoren en medewerkers van de Strategische Projecten in de Vlaamse Rand, de medewerkers van de betrokken intercommunales, steden en gemeenten, de Provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse administraties.

Hefboomplekken: twee groepen

Hefboomplekken

Hefboomplekken voor Verdichting

De MAKRO-site, Machelen.

De site bevindt zich in de zone tussen treinstation Vilvoorde en Buda, van de Catsite tot Broeklin. De zone evolueert naar een hogere dichtheid, een functiemix van stedelijke functies, industriële en productieve functies en een groenblauw netwerk en is multimodaal ontsloten.

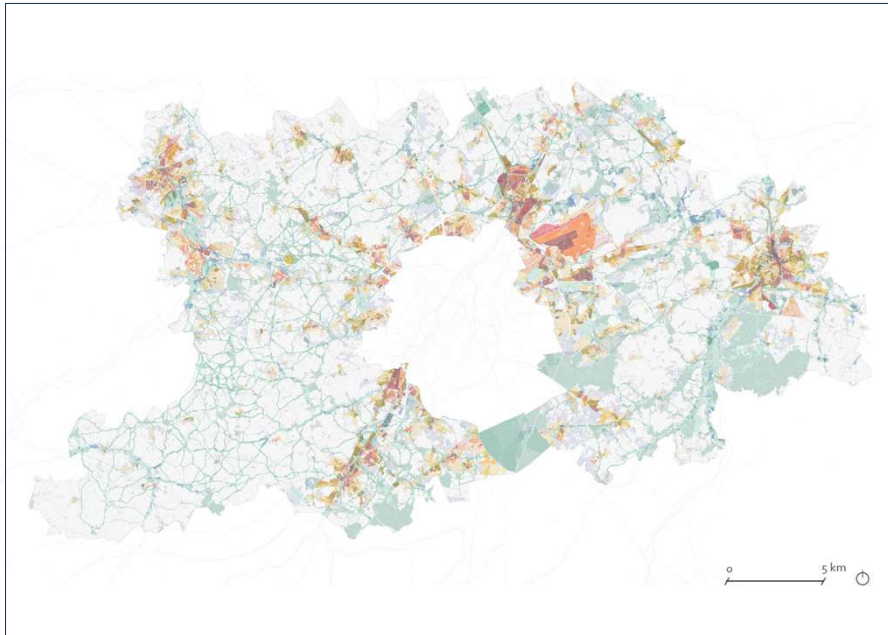
Hefboomplekken voor Open Ruimte

Desbeck-site, Hoeilaart.

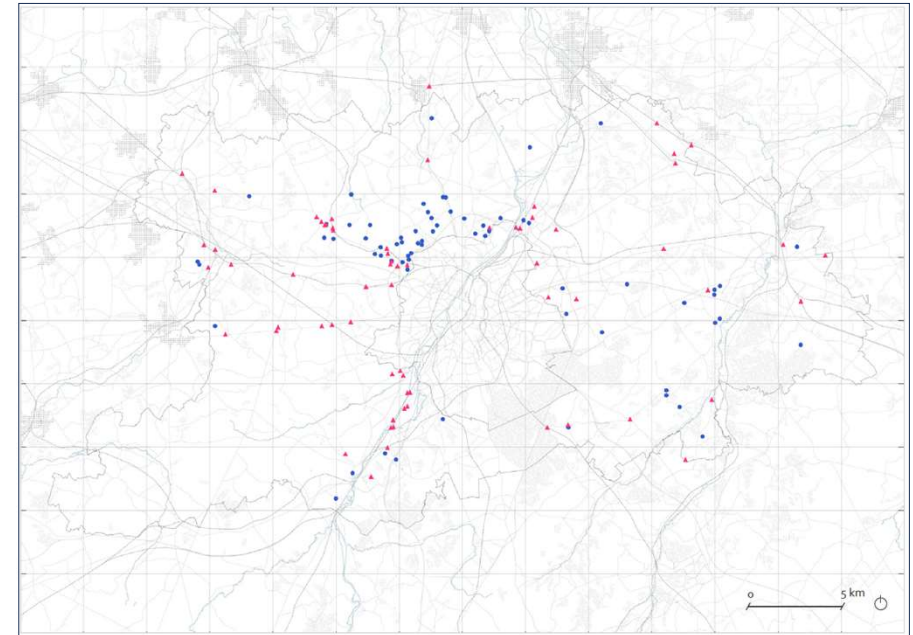
Een kleinschalige KMO zone gelegen langs de Ijse. De site ligt in overstromingsgevoelig gebied. (Overstromingsdiepte > 1m) en wellicht op een groene corridor van het Nationaal Park Brabantse Wouden.

Drie onderzoeksmethodieken

Hefboomplekken Atlas van Hefboomplekken

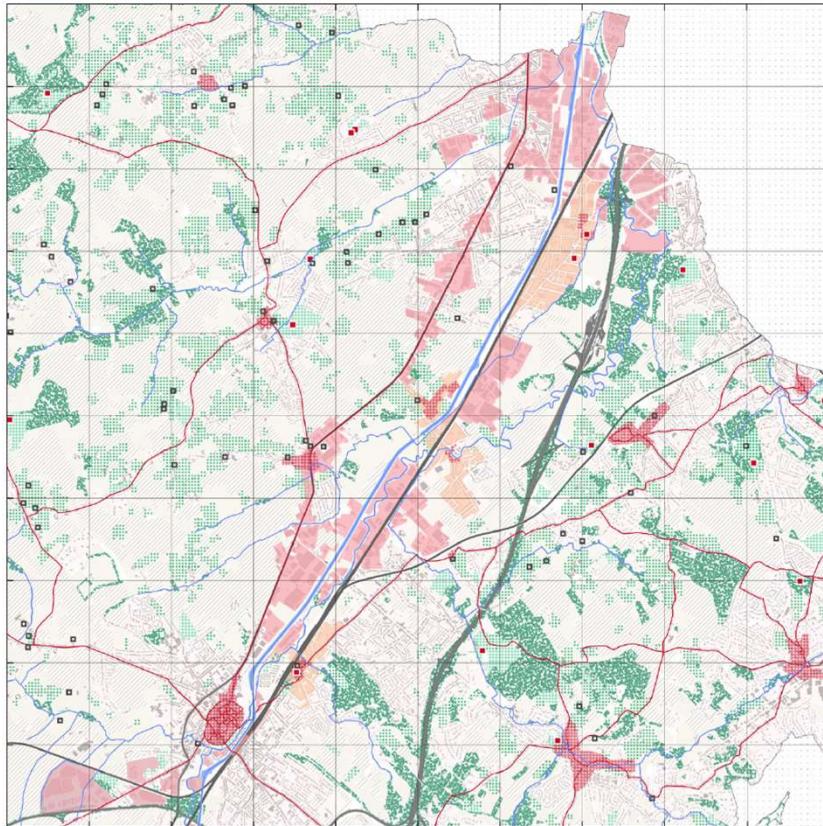
Synthesekaart onderzoeksmethodiek 1
Hefboomplekken o.b.v. een GIS-protocol

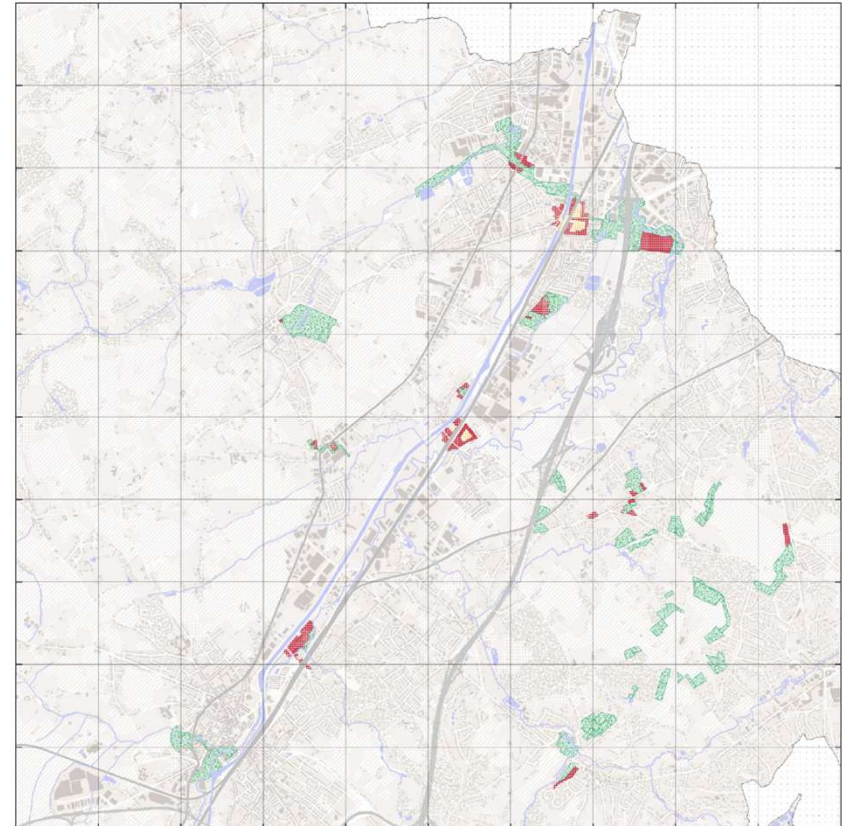
Synthesekaart onderzoeksmethodiek 2
Hefboomplekken o.b.v. een bevraging

Drie onderzoeksmethodieken

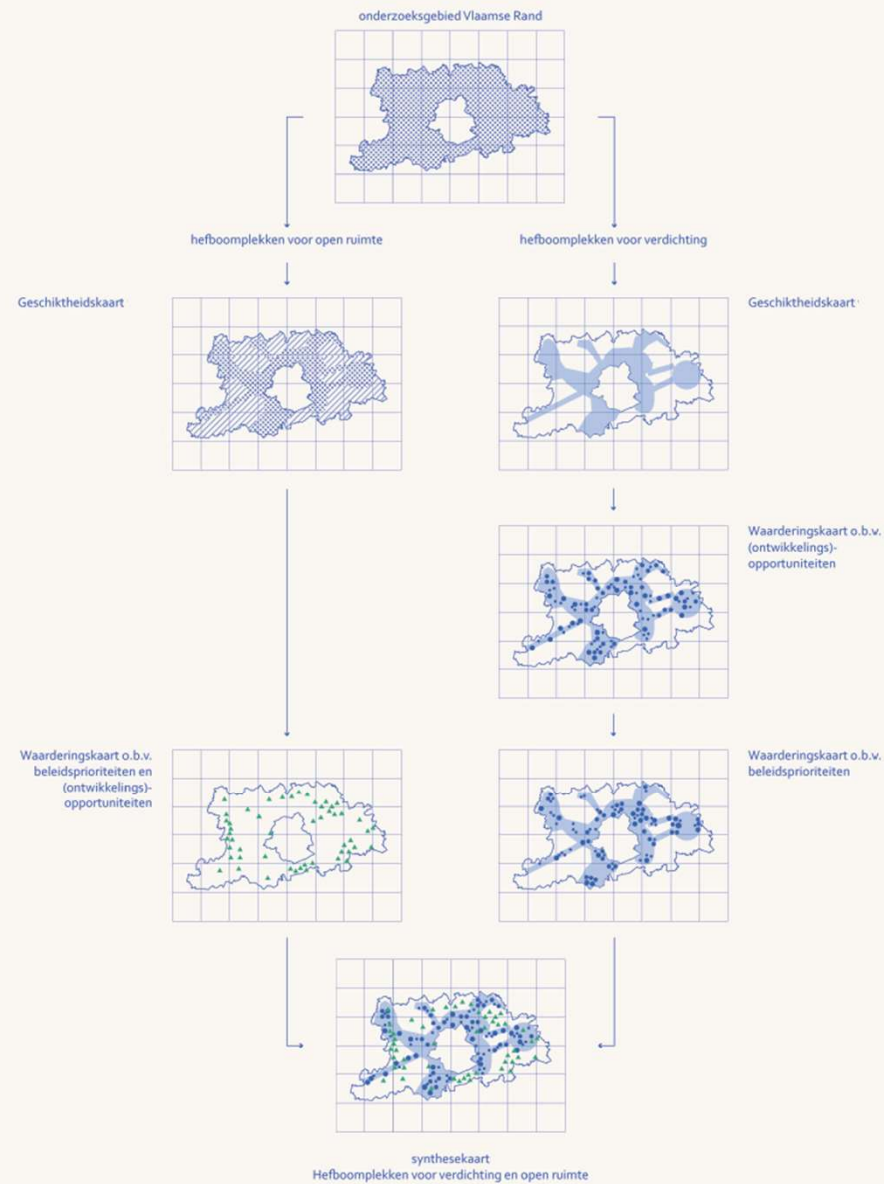
Hefboomplekken Atlas van Hefboomplekken

Synthesekaart onderzoeksmethodiek 3
Hefboomplekken o.b.v. historisch-morfologisch onderzoek - patronen

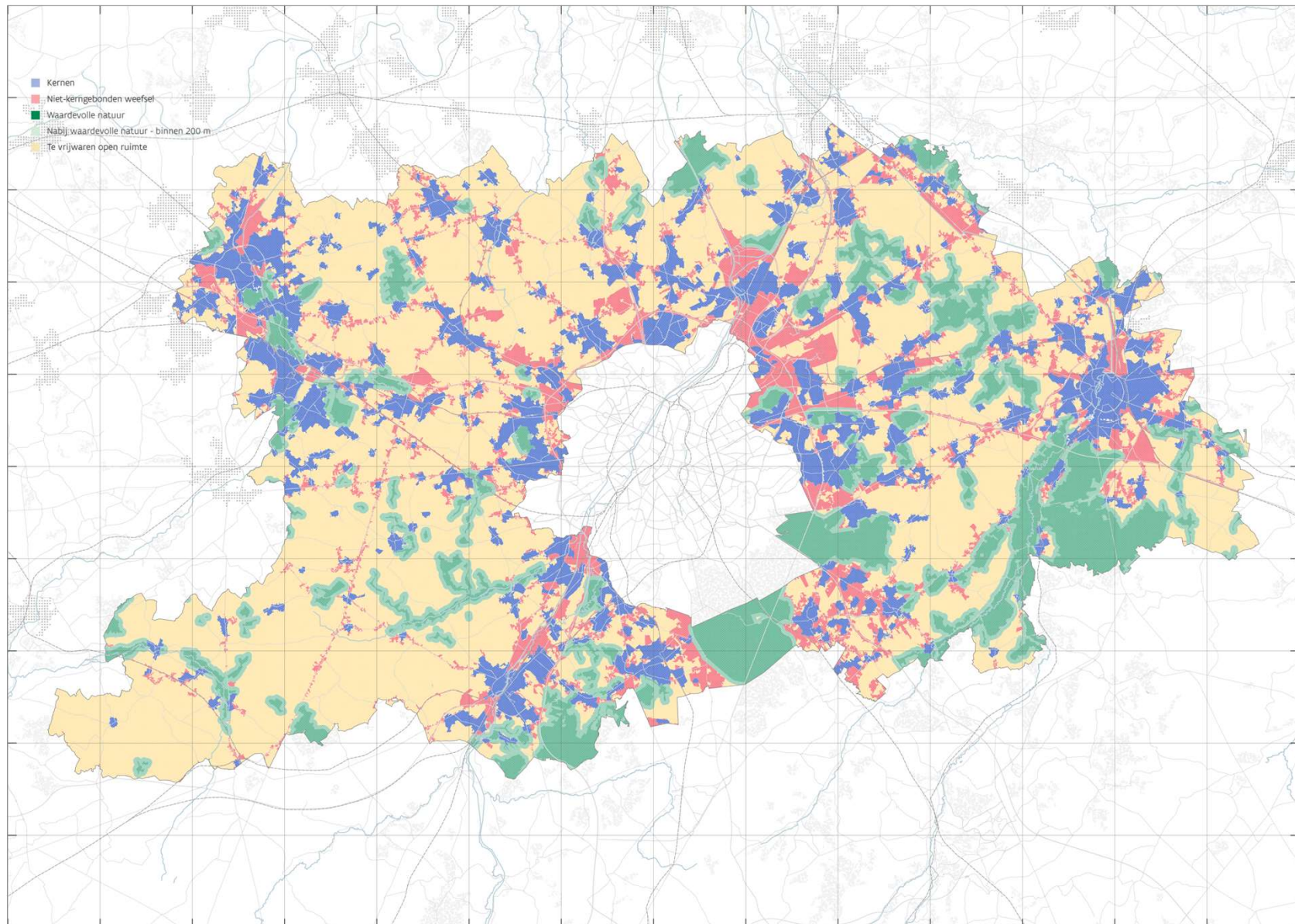

Synthesekaart onderzoeksmethodiek 3
Hefboomplekken o.b.v. historisch-morfologisch onderzoek

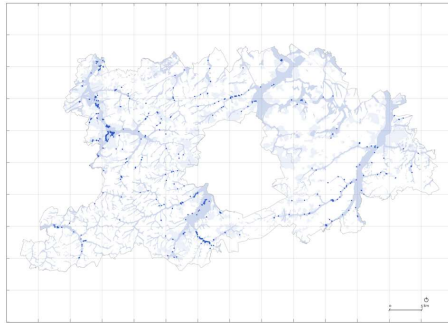
Geschiktheidskaart Open Ruimte

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor open ruimte

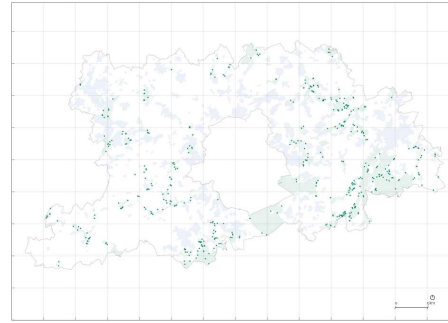

Selectie en Waardering hefboomplekken voor Open Ruimte

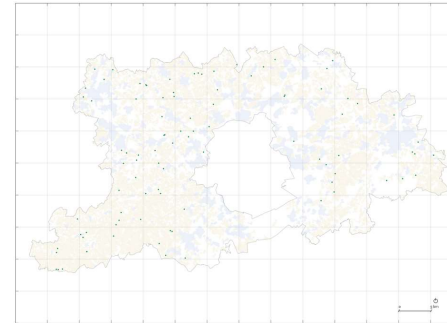
Hefboomplekken
Atlas van Hefboomplekken
Spoor 1 GIS-analyse

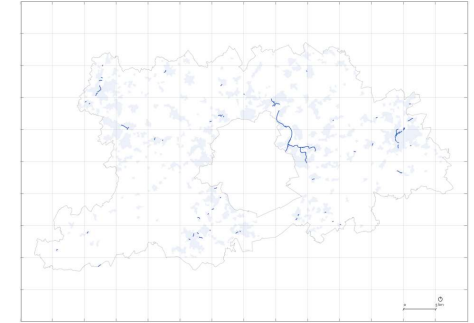
C1. Ruimte voor water in overstromingsgevoelige valleien

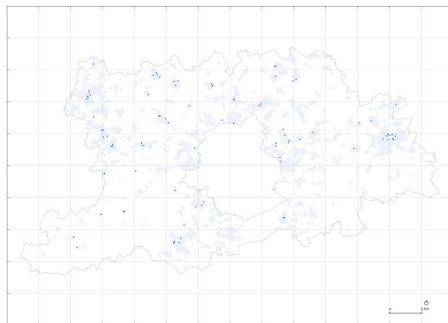
C2. Geïsoleerde bebouwing en overtollige wegen met onthardingskansen nabij natuurgebieden

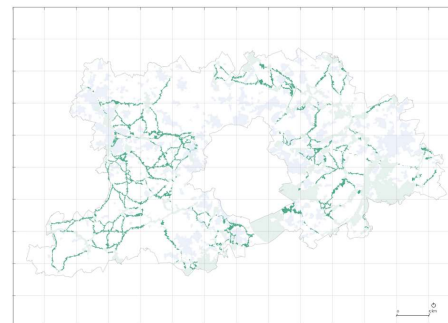
C3. Geïsoleerde bebouwing in aaneengesloten landbouwgebieden

C4. Overdekte waterlopen in kernen

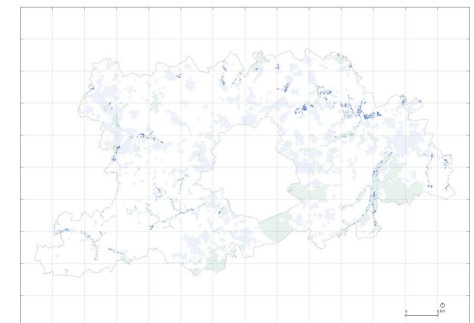
C5. Verharde oppervlakken in omgevingen met een tekort aan buurtgroen en veel hittestress

C6. Stapstenen tussen kerngebieden van waardevolle natuur

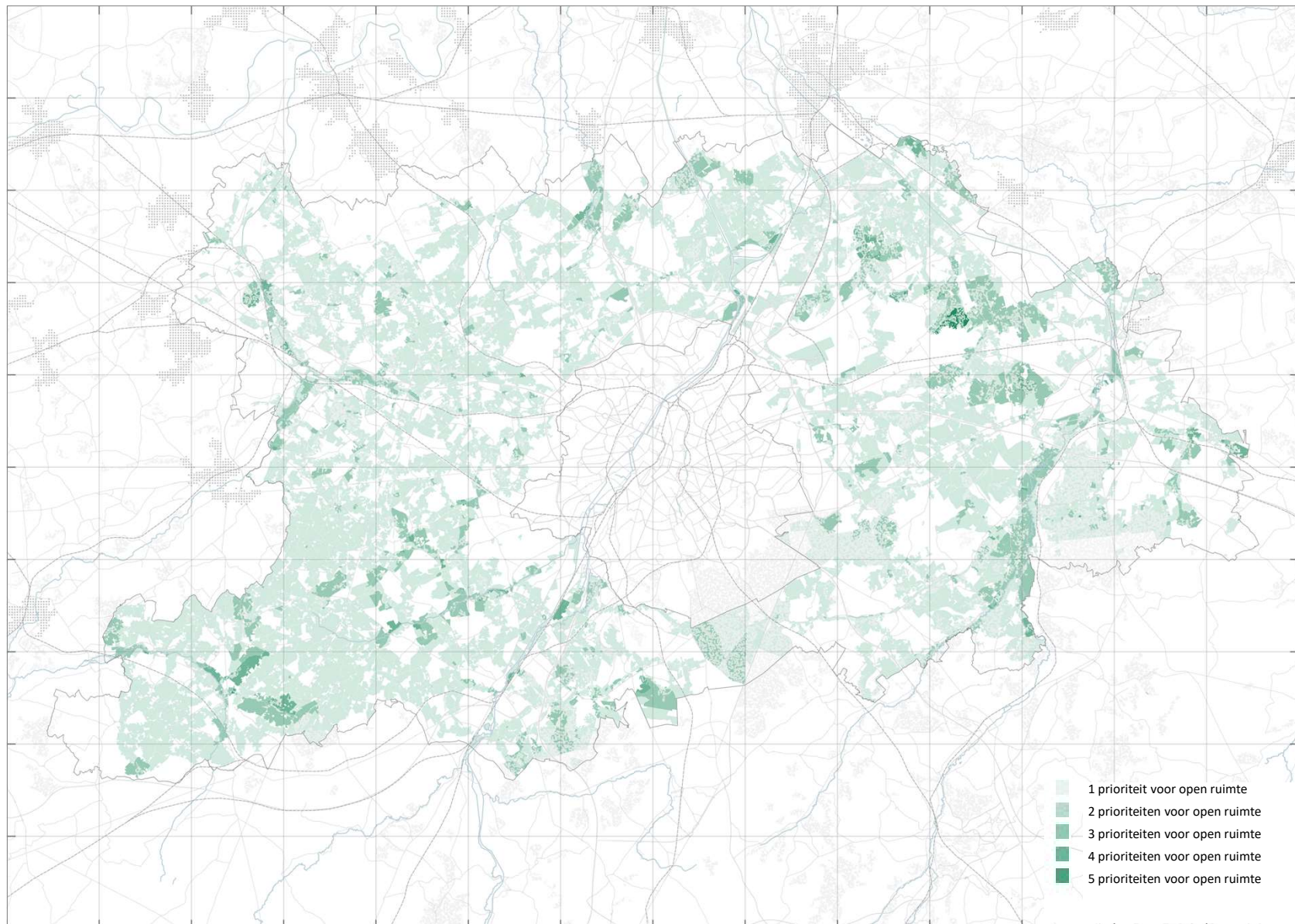
C7. Stortplaatsen met (her)ontwikkelingspotentieel tot natuur nabij natuurkerngebieden

C8. Potentiële wetlands nabij natuurkerngebieden

Waarderingskaart voor Open Ruimte

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor open ruimte

Waarderingsskaart voor Open Ruimte

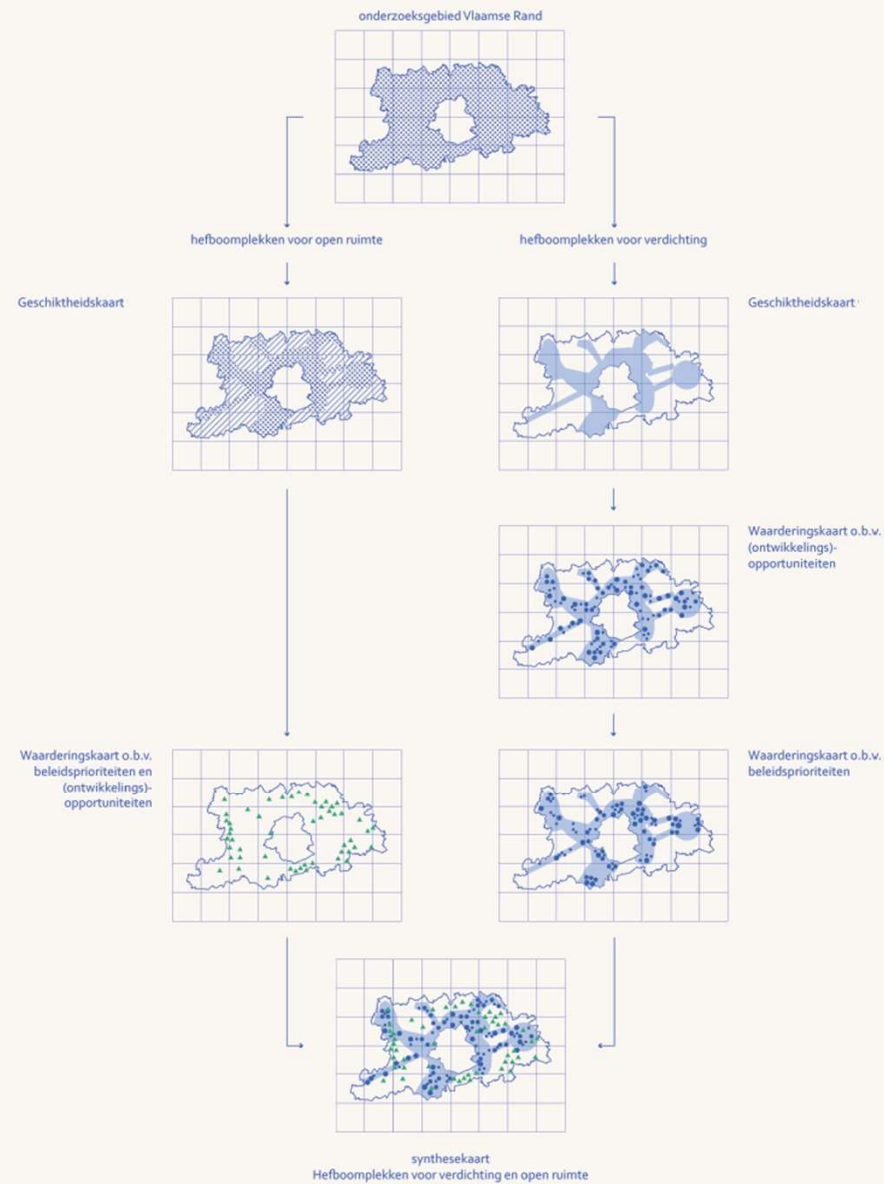
Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor open ruimte

Waardering hefboomplekken open ruimte
Halle

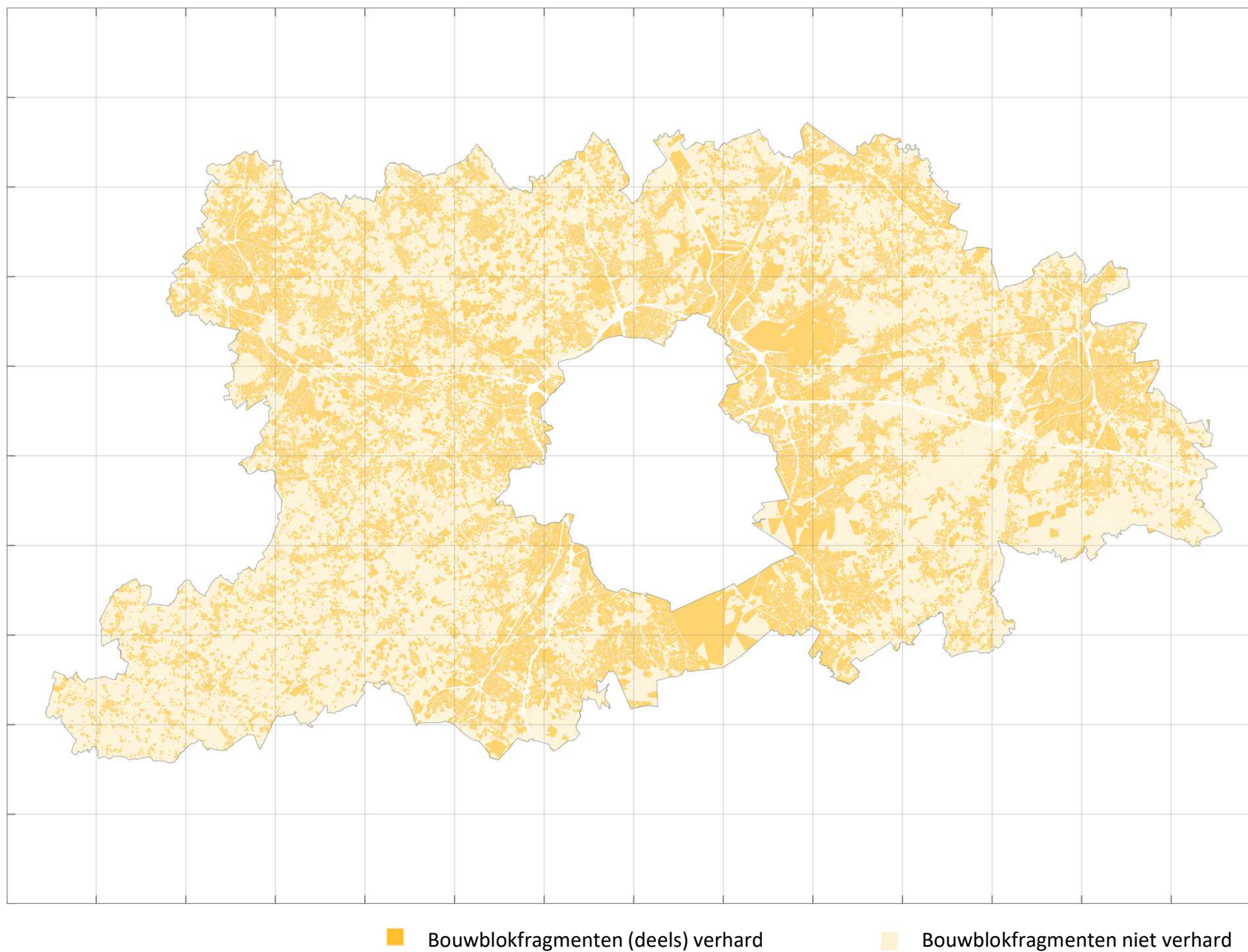

Waardering hefboomplekken open ruimte
Vilvoorde - Houtem

Kaart Bouwblokfragmenten

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

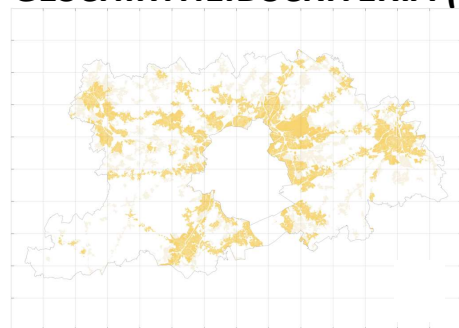
Criteria

Beleidsdocumenten:

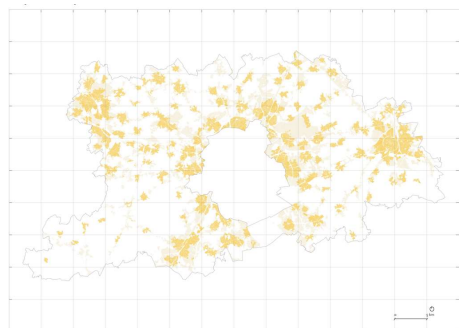
1. Strategische Visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
2. De Vlaamse strategie Duurzame Ontwikkeling
3. Vlaams Klimaatadaptatieplan
4. De Mobiliteitsvisie 2040
5. Het Vlaams Energie-en Klimaatplan 2030
6. De Vlaamse Klimaatstrategie 2050

Criteria

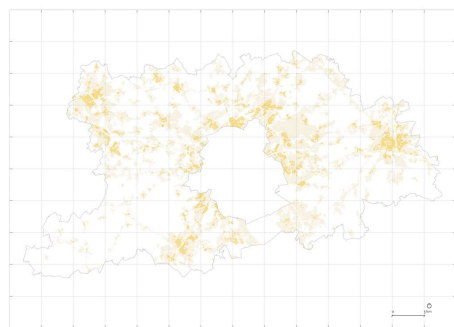
GESCHIKTHEIDSCRITERIA (+)

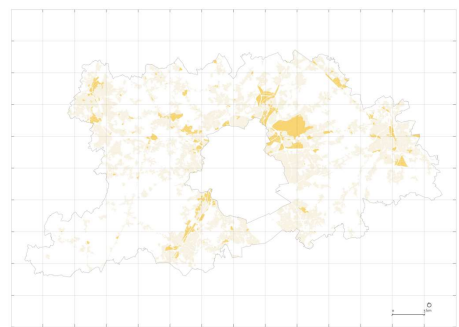
C7. Nabij hoogwaardig openbaar vervoer

C8. Nabij basisvoorzieningen

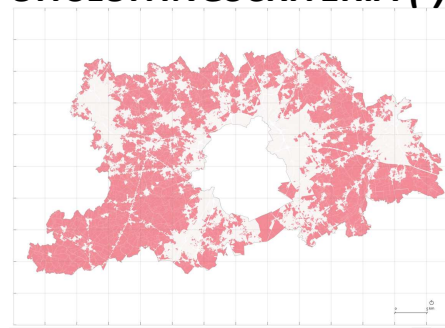

C9. Kritische massa - Minimale inwonersdichtheid

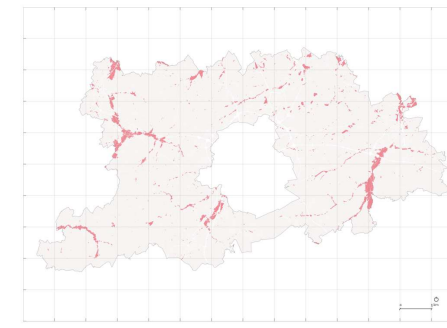

C10. Minimale tewerkstellingsdichtheid

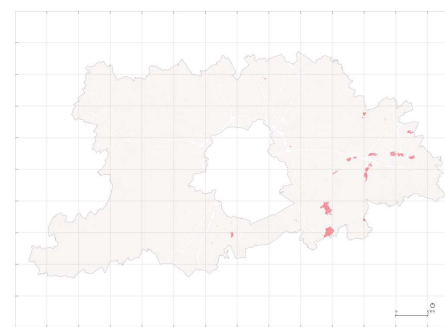
UITSLUITINGSCRITERIA (-)

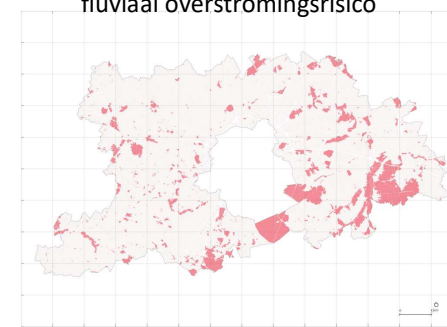
C2. Niet in te vrijwaren open ruimte

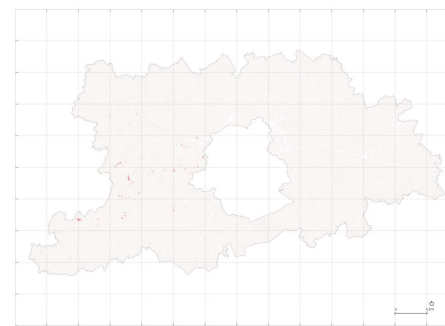
C3. Niet in gebieden met een T100 hoogklimaatsscenario pluviaal of fluviaal overstromingsrisico

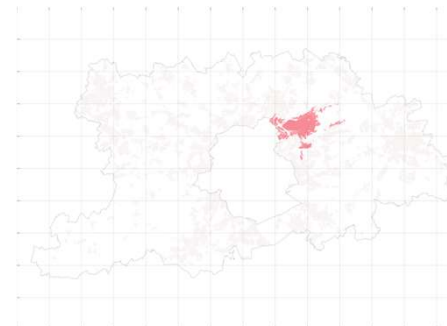
C4. Niet in beschermingszone (type I en II) waterwingebieden

C5. Niet in beschermde natuur

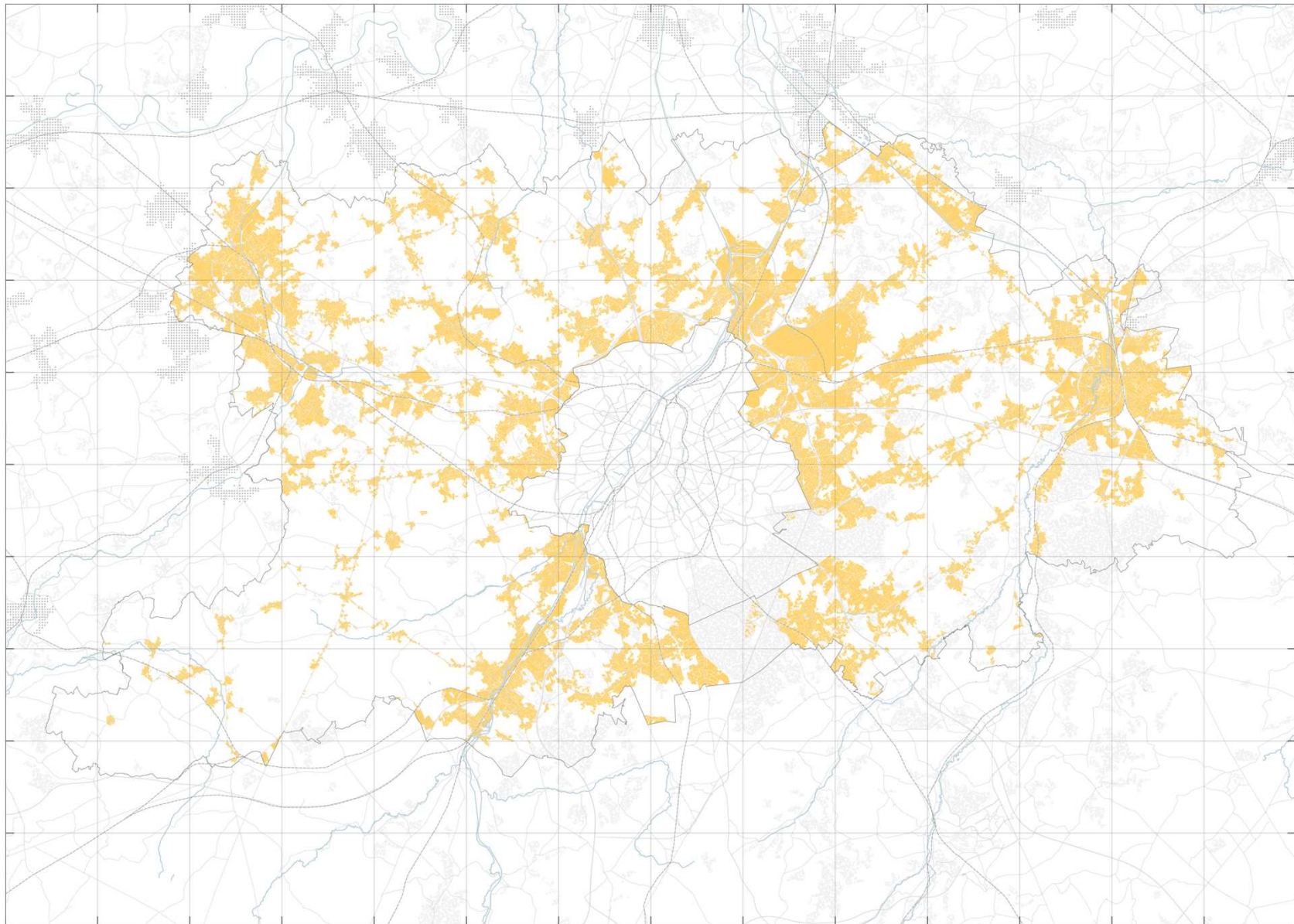
C6. Niet in gebieden gevoelig voor grondverschuivingen

C11. Restricties voor wonen

Geschiktheidskaart voor Verdichting

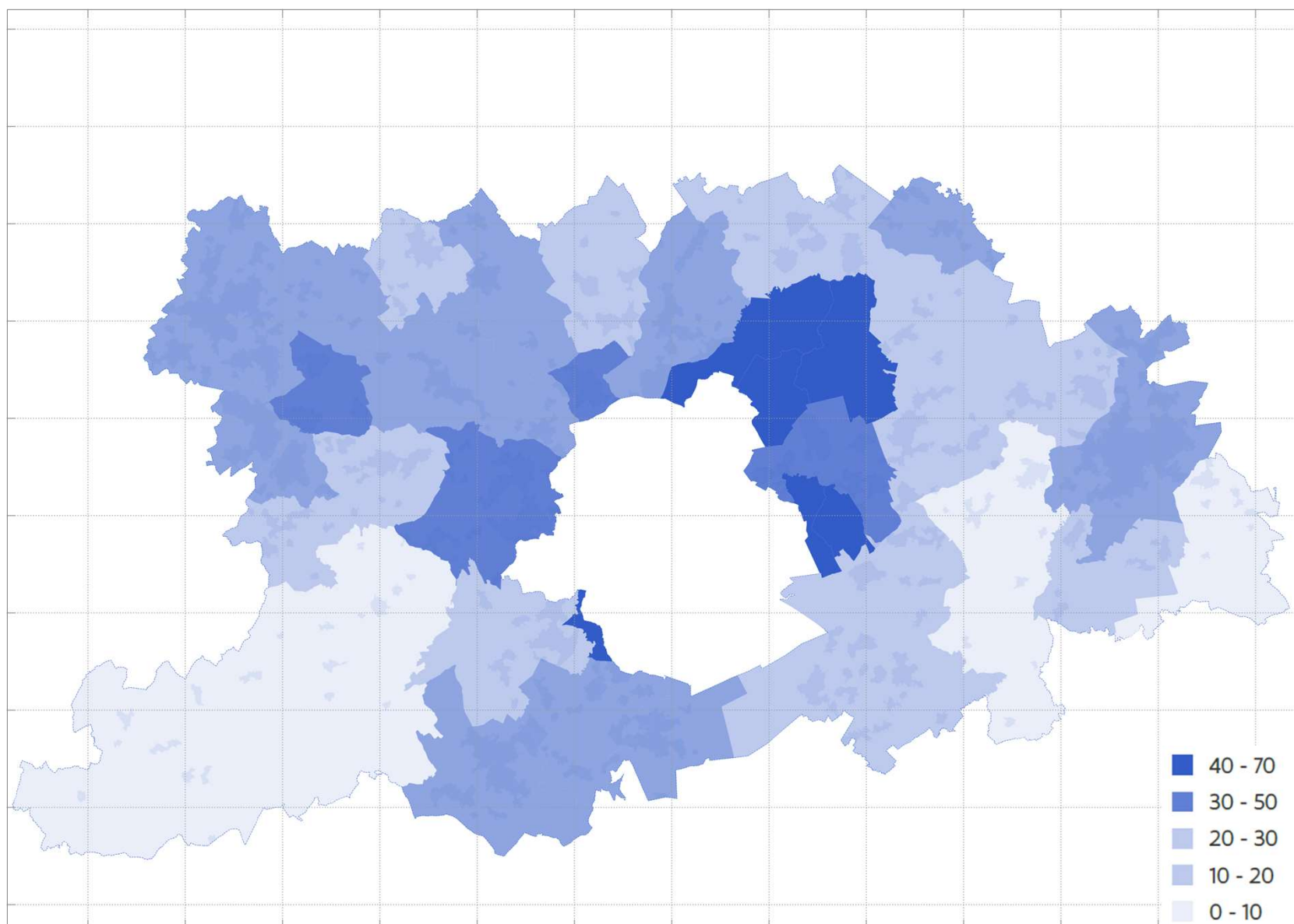
Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

■ Geselecteerde bouwblokfragmenten

Geschiktheidskaart voor Verdichting

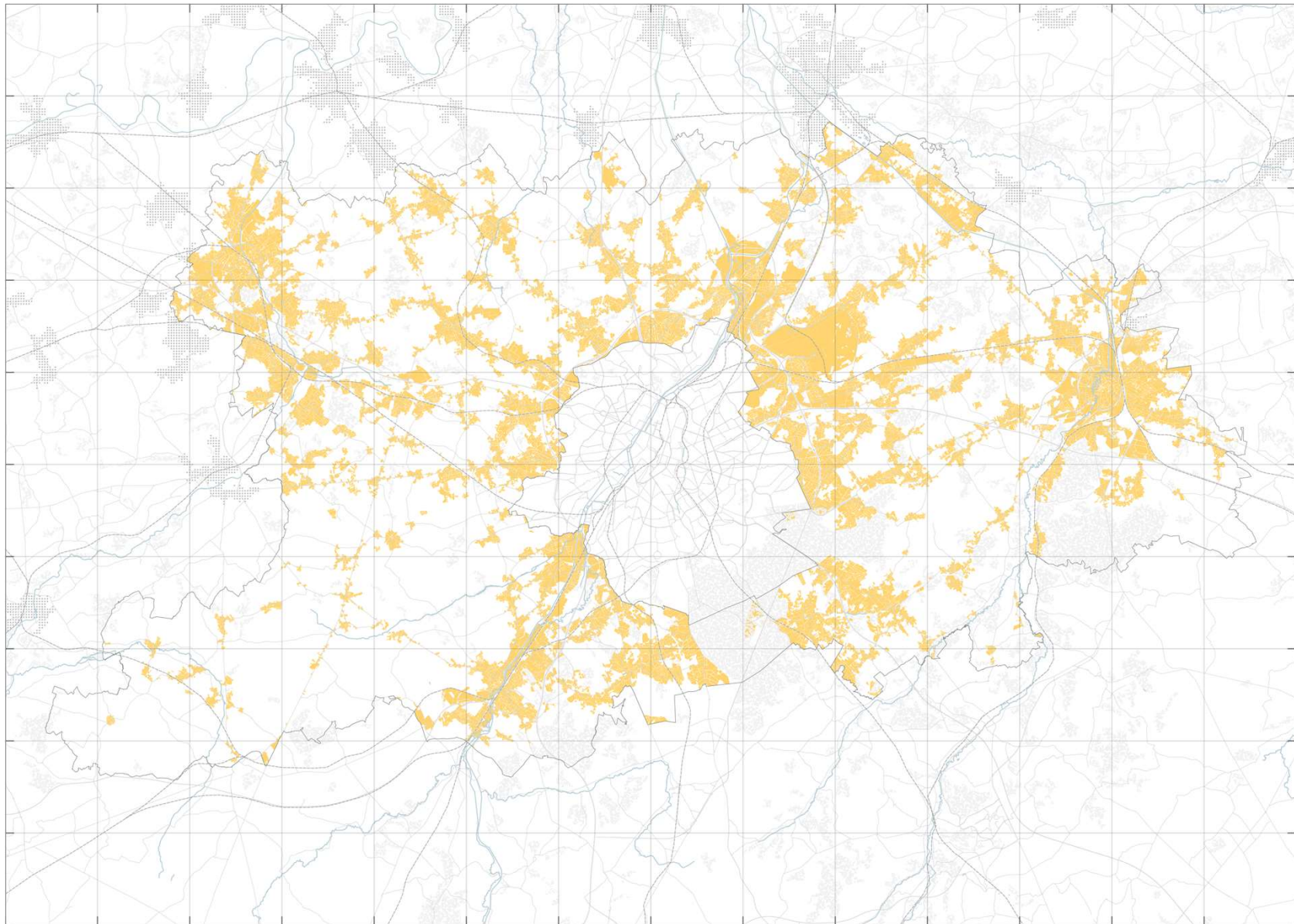
Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

Geschiktheidskaart voor verdichting – Aandeel oppervlakte bouwblokfragmenten in geschiktheidskaart per gemeente (in %)

Geschiktheidskaart voor Verdichting

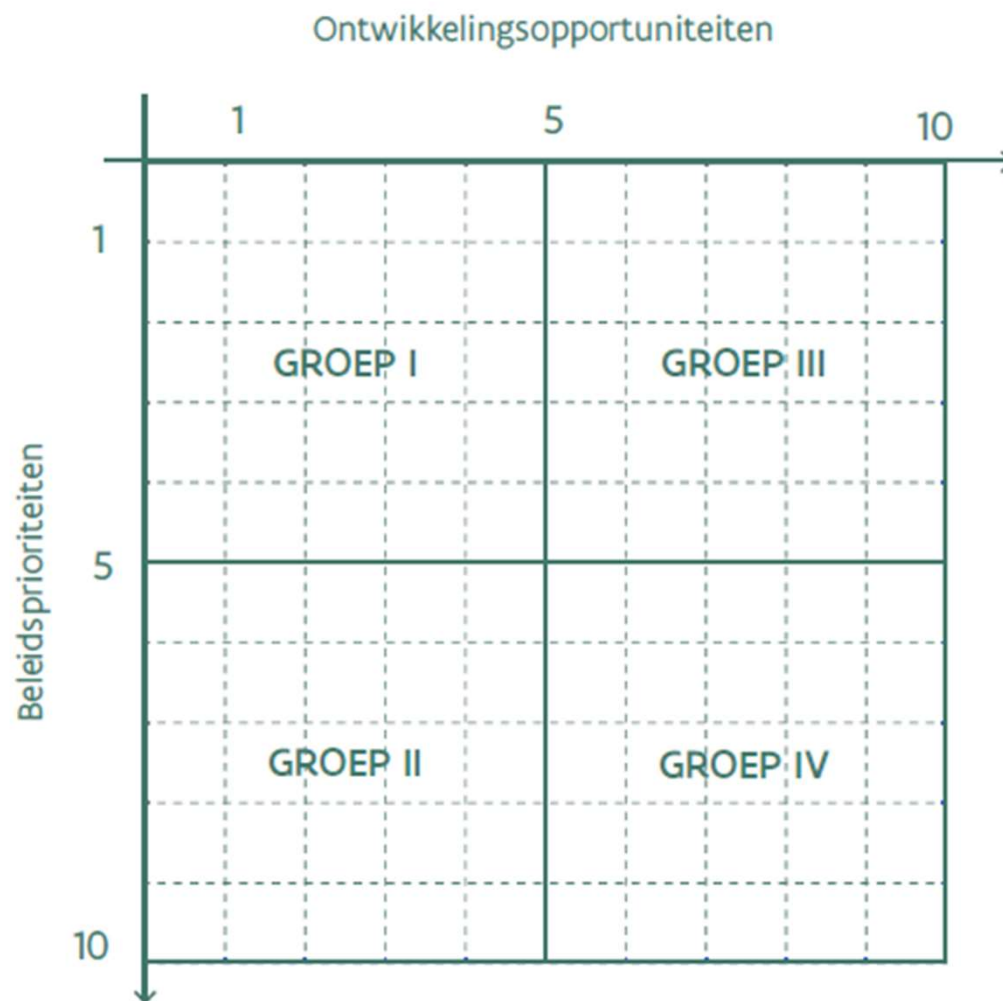
Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

■ Geselecteerde bouwblokfragmenten

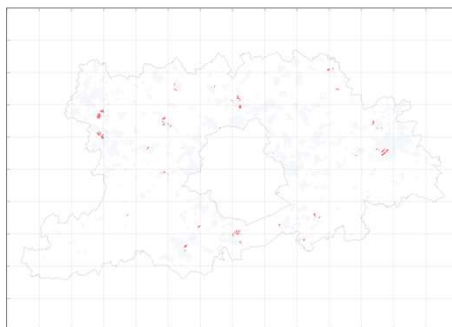
Gekruiste waardering

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Waardering hefboomplekken voor verdichting

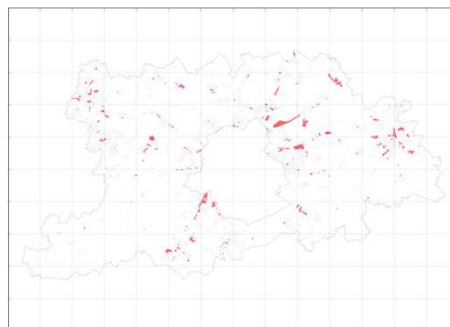

Beleidsprioriteiten

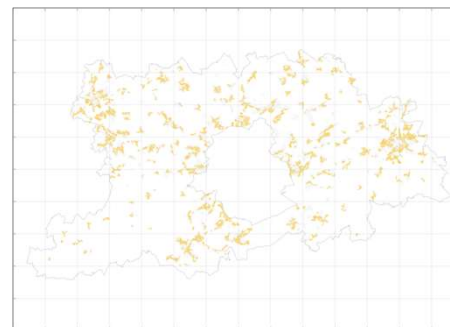
Atlas van Hefboomplekken Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol Waardering hefboomplekken voor verdichting

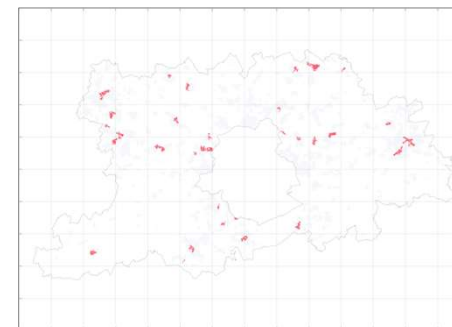
C1. Rendement verhogen op goed gelegen onderbenutte woonlocaties

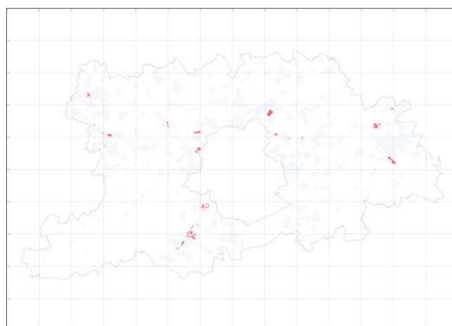
C2. Verweven van dozenlandschappen

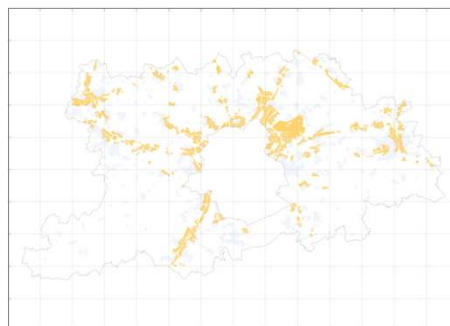
C3. Verweven van wonen en werken ((combinatie met typering gebieden met economische activiteiten)

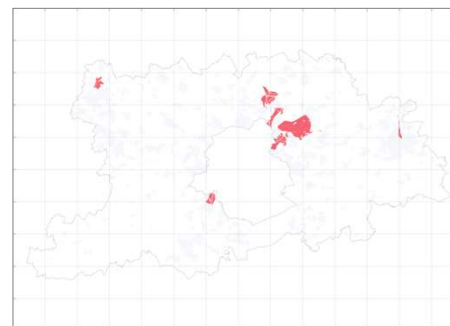
C4. Samenhang tussen vervoersknopen en voorzieningsclusters

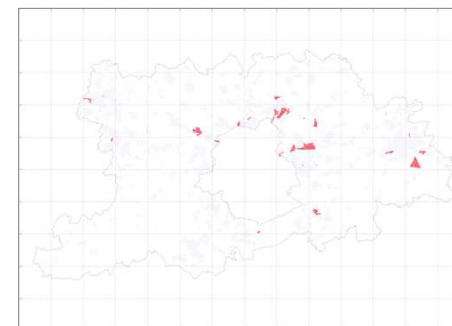
C5. Ontwikkeling van metropolitane en stedelijk-regionale knooppunten

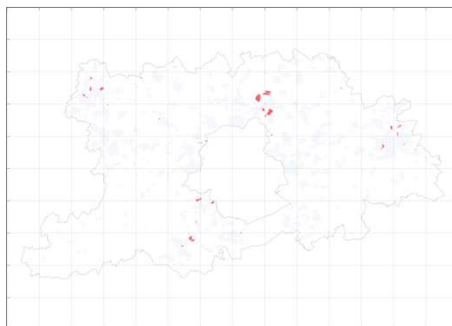
C6. Fietssnelwegen: van bypass naar ingebedde stedelijke knooppunten

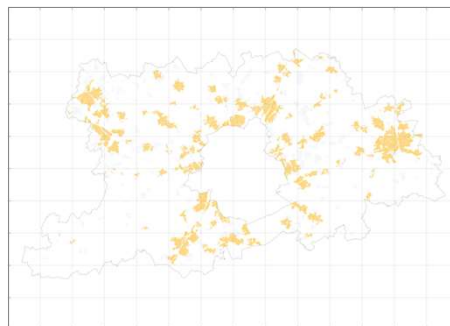
C7. Internationale poorten en logistieke bedrijventerreinen

C8. Functies bundelen en verweven rond kennisclusters

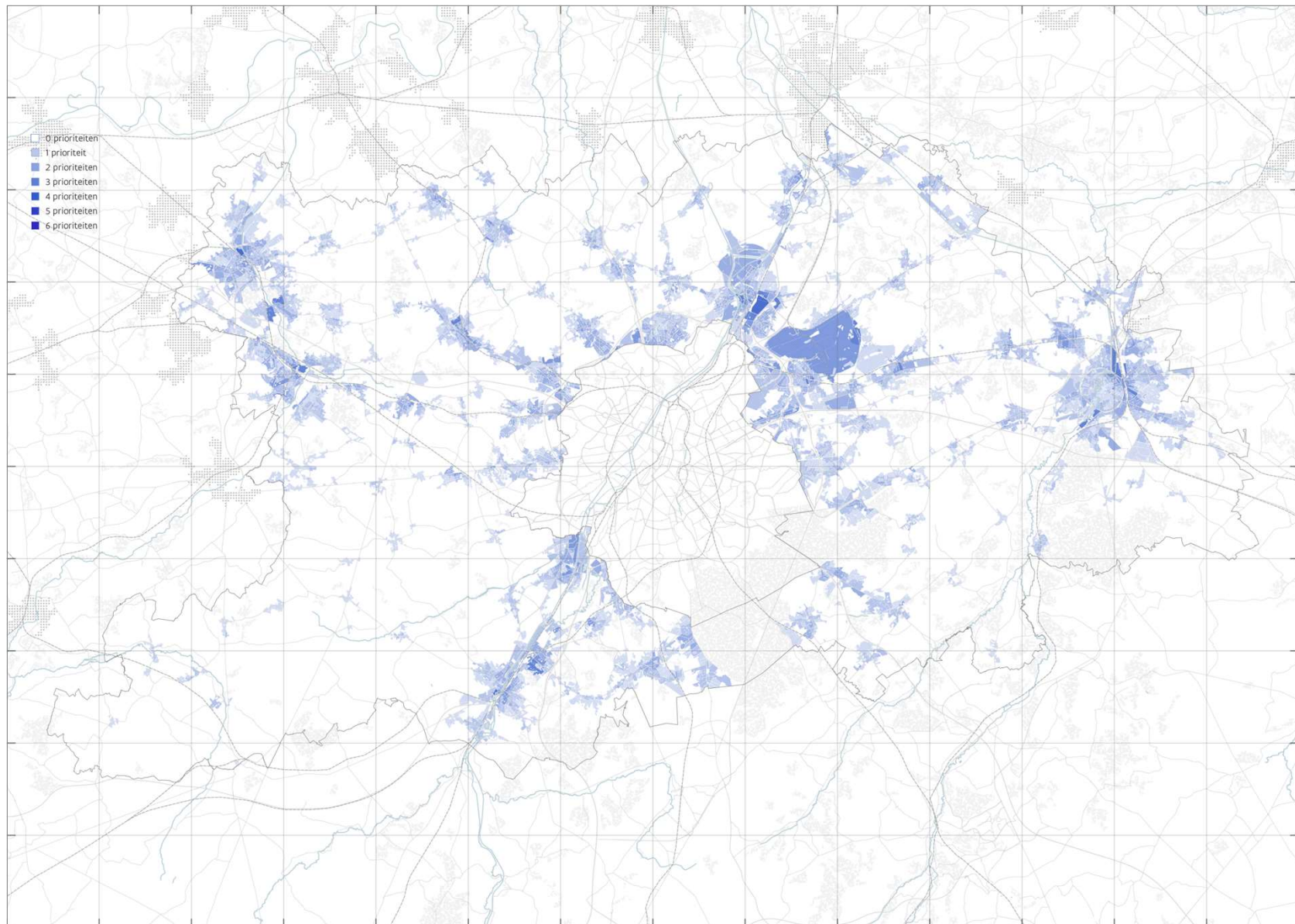
C9. Stortplaatsen met een (her)ontwikkelingspotentieel

C10. Geschikt voor wonen en werken (voorzieningen + openbaar vervoer)

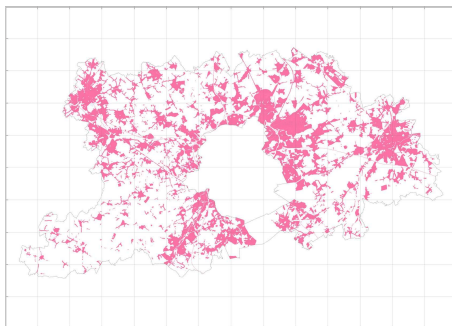
Waarderingskaart Beleidsprioriteiten

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

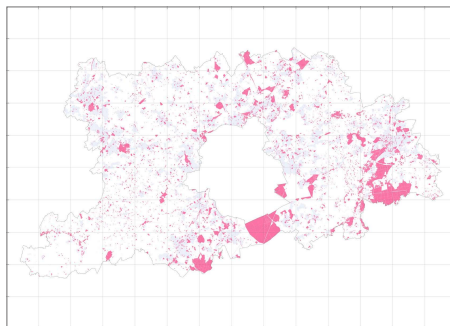

Ontwikkelingsopportunities

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Waardering hefboomplekken voor verdichting

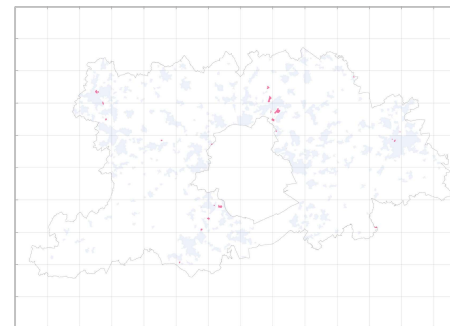
C1. Aanwezigheid van harde planologische bestemming

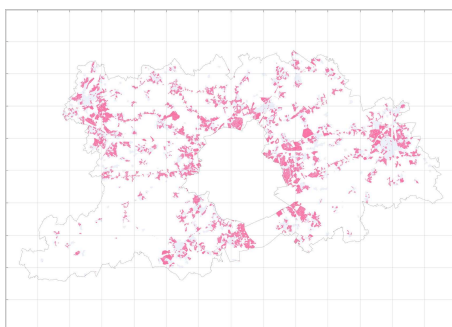
C2. Gronden in overheidsbezit

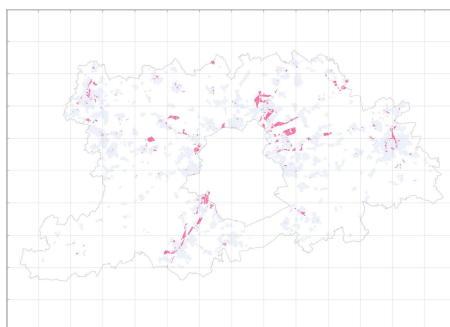
C3. Aanwezigheid van leegstand en/of verwaarloosde bedrijfsterreinen

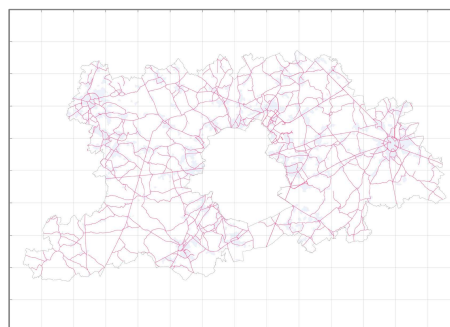
C4. Bedrijventerreinen met brownfieldconvenant

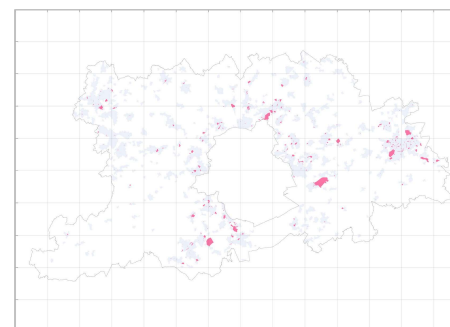
C5. Verouderde (woon)omgevingen

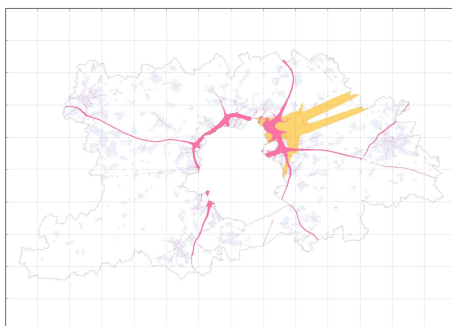
C6. Grote verharde onbebouwde oppervlakte

C7. Gelegen aan een grote weg

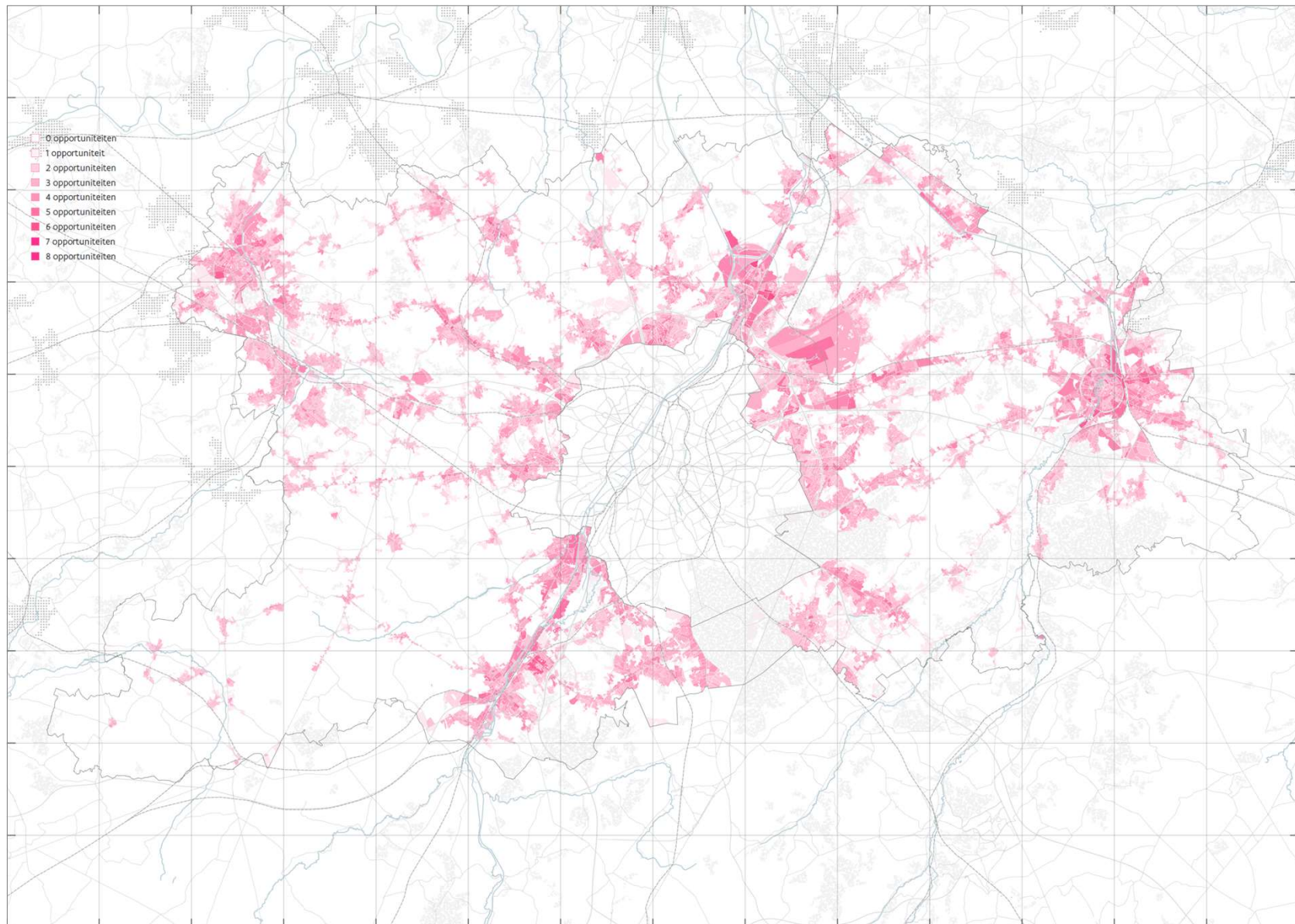
C8. Gelegen aan een plein of park in een kern

C9. Beperkte luchtvervuiling, geluidsoverlast of veiligheidsrisico's

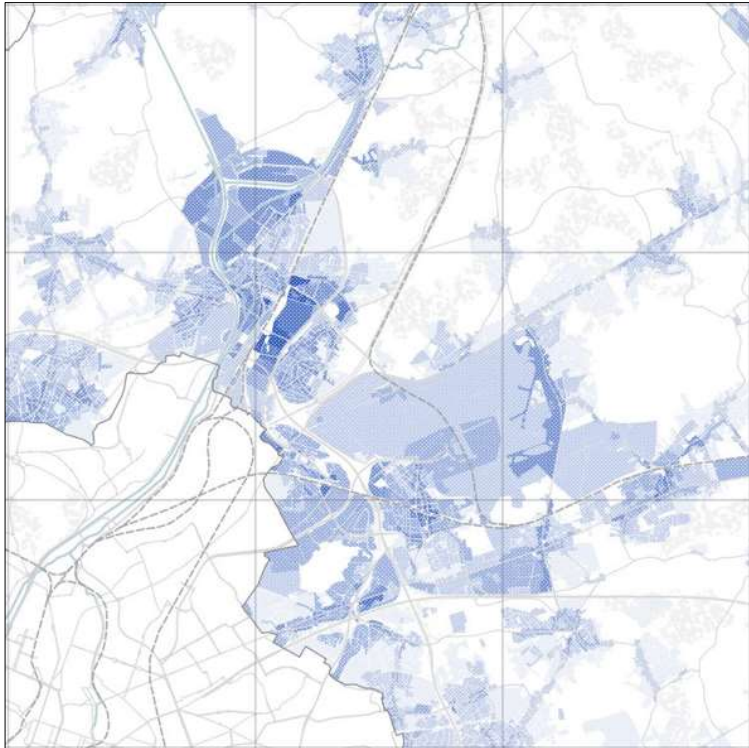
Waarderingskaart Ontwikkelingsopportuniteiten

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

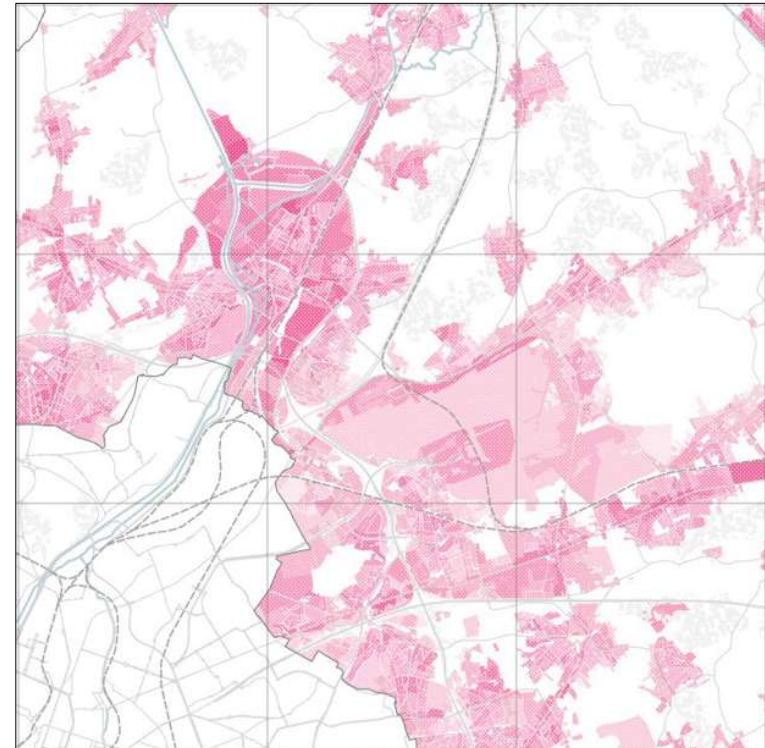

Beleidsprioriteiten vs. Ontwikkelingsopportuniteiten

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Waardering hefboomplekken voor verdichting

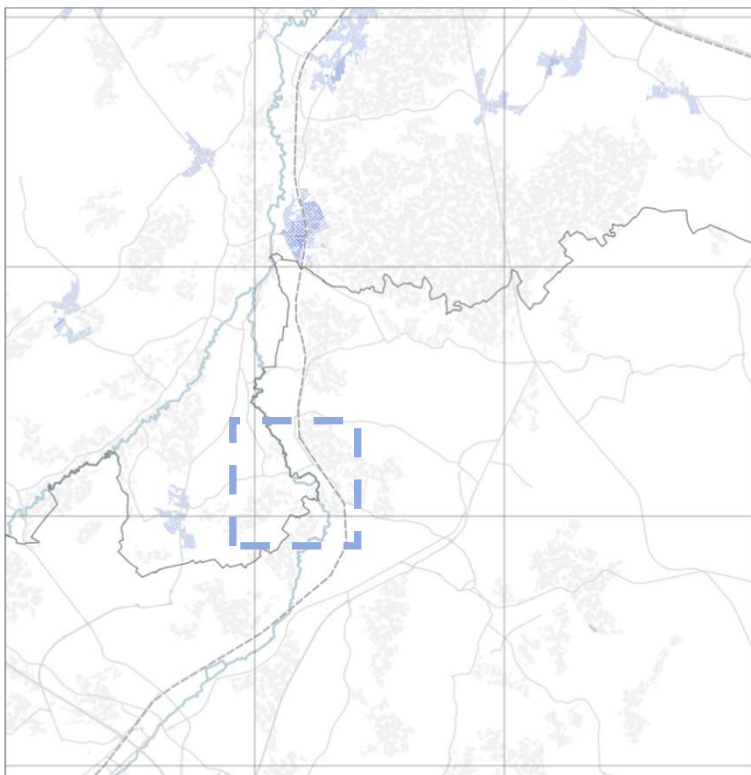
Beleidsprioriteiten
Vilvoorde - Machelen - luchthavenregio

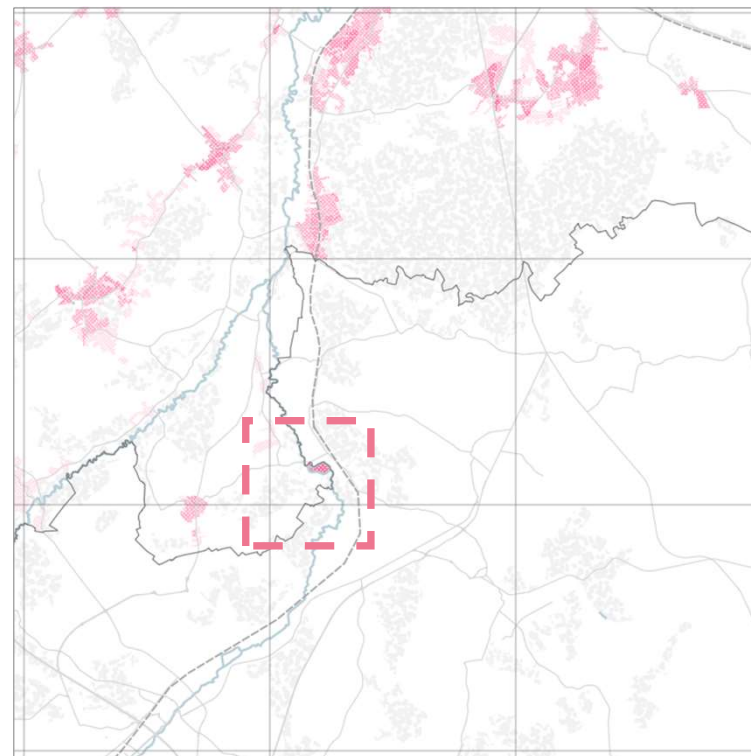
Ontwikkelingsprioriteiten
Vilvoorde - Machelen - luchthavenregio

Beleidsprioriteiten vs. Ontwikkelingsopportuniteiten

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Waardering hefboomplekken voor verdichting

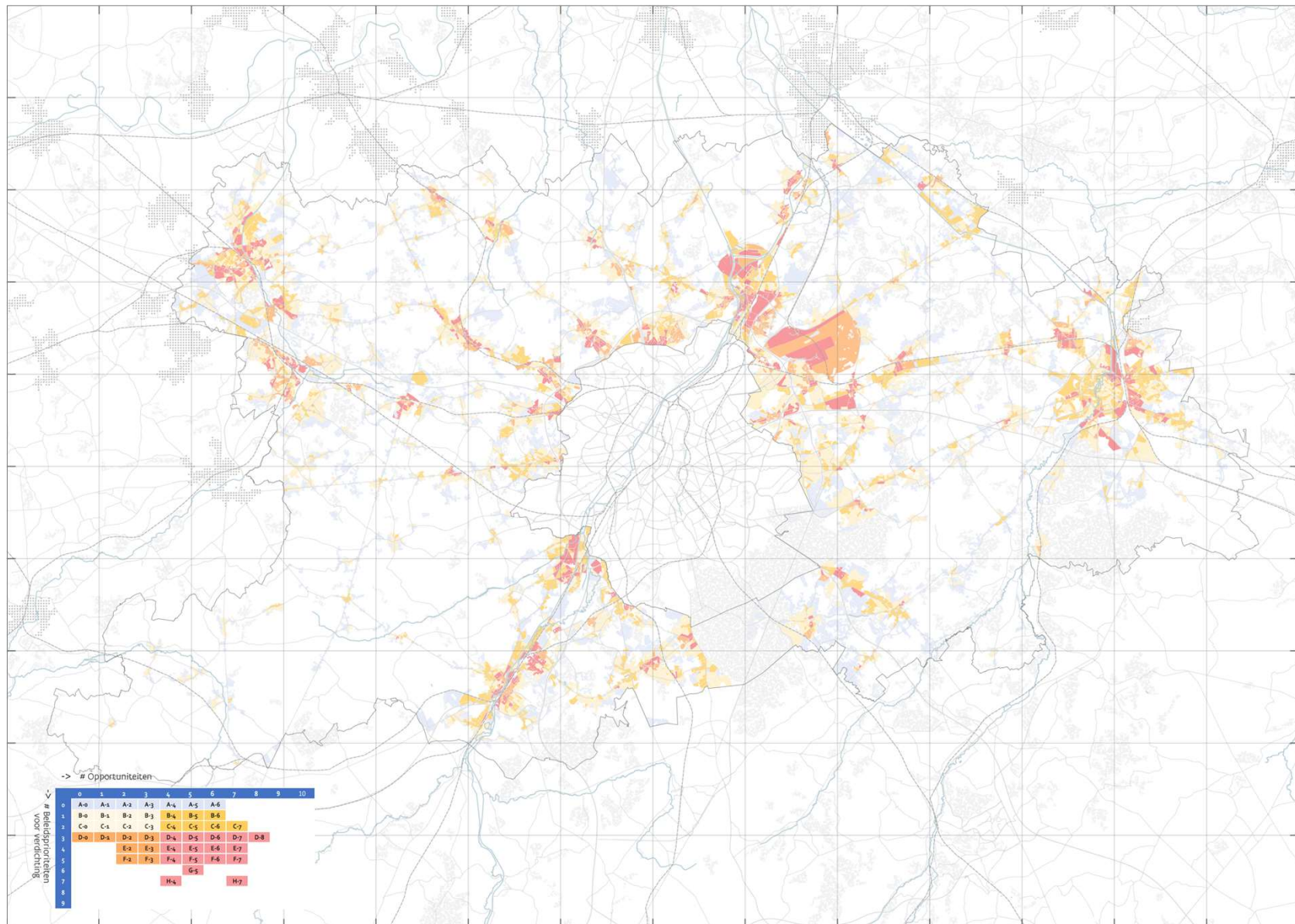
Beleidsprioriteiten
Florival site

Ontwikkelingsprioriteiten
Florival site

Gekruiste waarderingskaart voor verdichting

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Hefboomplekken voor verdichting

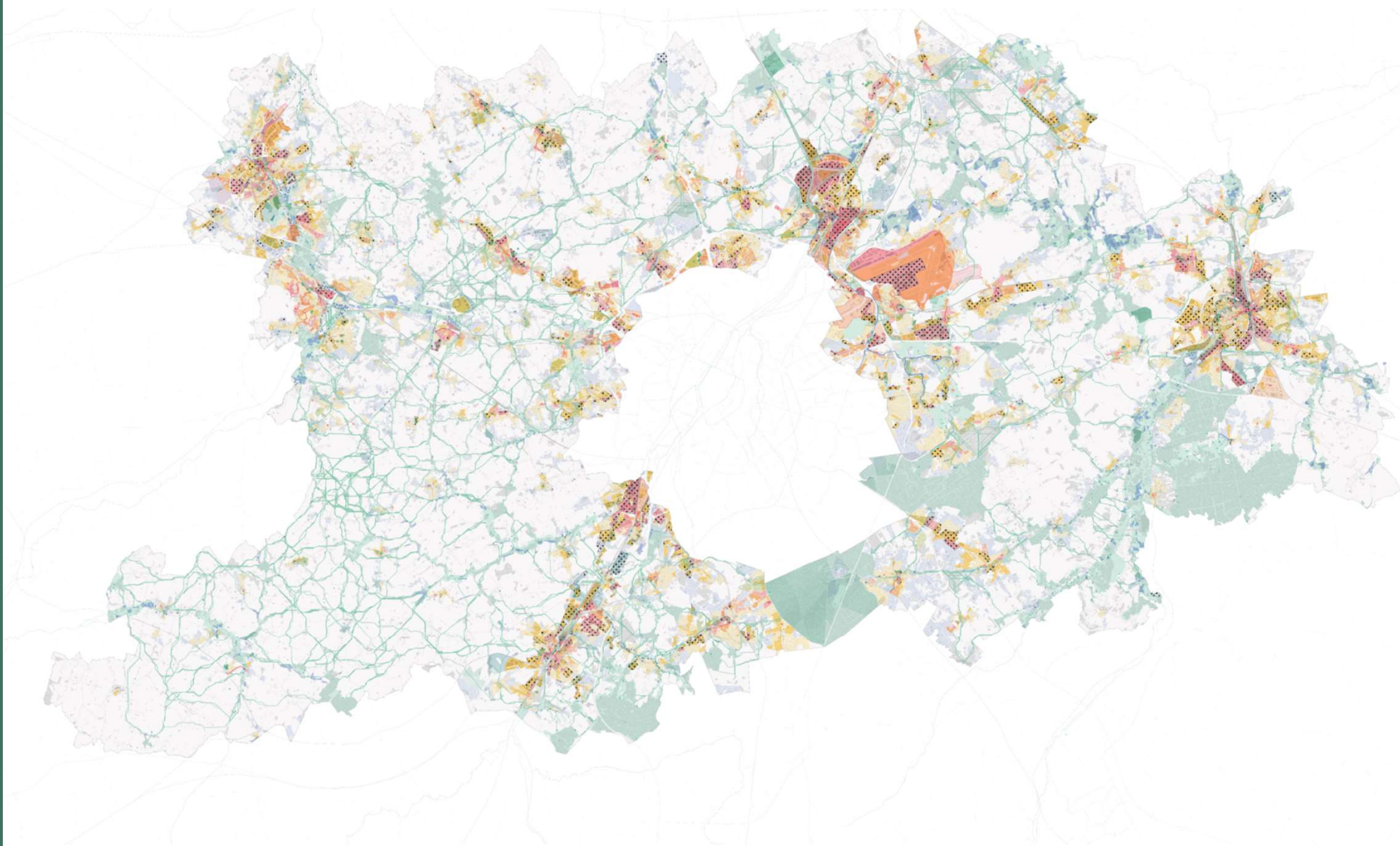
Gekruiste waardering voor verdichting

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol
Waardering hefboomplekken voor verdichting

Opportunities / Priorities	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Som
0	10438	984	2730	1757	328	32	4				16273
1	61	176	2805	2835	721	125	10				6733
2	1	104	884	1348	624	179	23	7			3170
3	1	15	201	339	263	120	30	3	2		974
4			21	51	36	16	10	3			137
5			2	10	9	8	3	5			37
6						4					4
7					1			1			2
8											0
9											0
10											0
Som	10501	1279	6643	6340	1982	484	80	19	2	0	

Hefboomplekken voor verdichting en open ruimte

Atlas van Hefboomplekken
Onderzoeksmethodiek 1/GIS-protocol

Hefboomplekken voor VERDICTING op basis van Beleidsprioriteiten

- VB01 Rendement verhogen op goed gelegen en onderbenutte woonlocaties
- VB02 Verweving van dozenlandschappen
- VB04 Verdichting tussen station naar voorzieningen
- VB05 Verdichting metropolitane en regionale knooppunten
- VB07 Intensivering van poorten en logistieke knooppunten
- VB08 Intensivering rond kenniscusters
- VB09 Herontwikkeling stortplaatsen naar wonen en industrie

Overdrukken VERDICTING

- Bouwblokfragment met 5 opportuniteiten voor verdichting

Gekruiste waarderingstabel VERDICTING

		Aantal opportuniteiten voor verdichting										
Aantal beleidsprioriteiten voor verdichting	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	A-0	A-1	A-2	A-3	A-4	A-5	A-6					
	B-0	B-1	B-2	B-3	B-4	B-5	B-6					
	C-0	C-1	C-2	C-3	C-4	C-5	C-6	C-7				
	D-0	D-1	D-2	D-3	D-4	D-5	D-6	D-7	D-8			
			E-2	E-3	E-4	E-5	E-6	E-7				
			F-2	F-3	F-4	F-5	F-6	F-7				
						G-5						
					H-4			H-7				

Hefboomplekken voor OPEN RUIMTE op basis van Beleidsprioriteiten

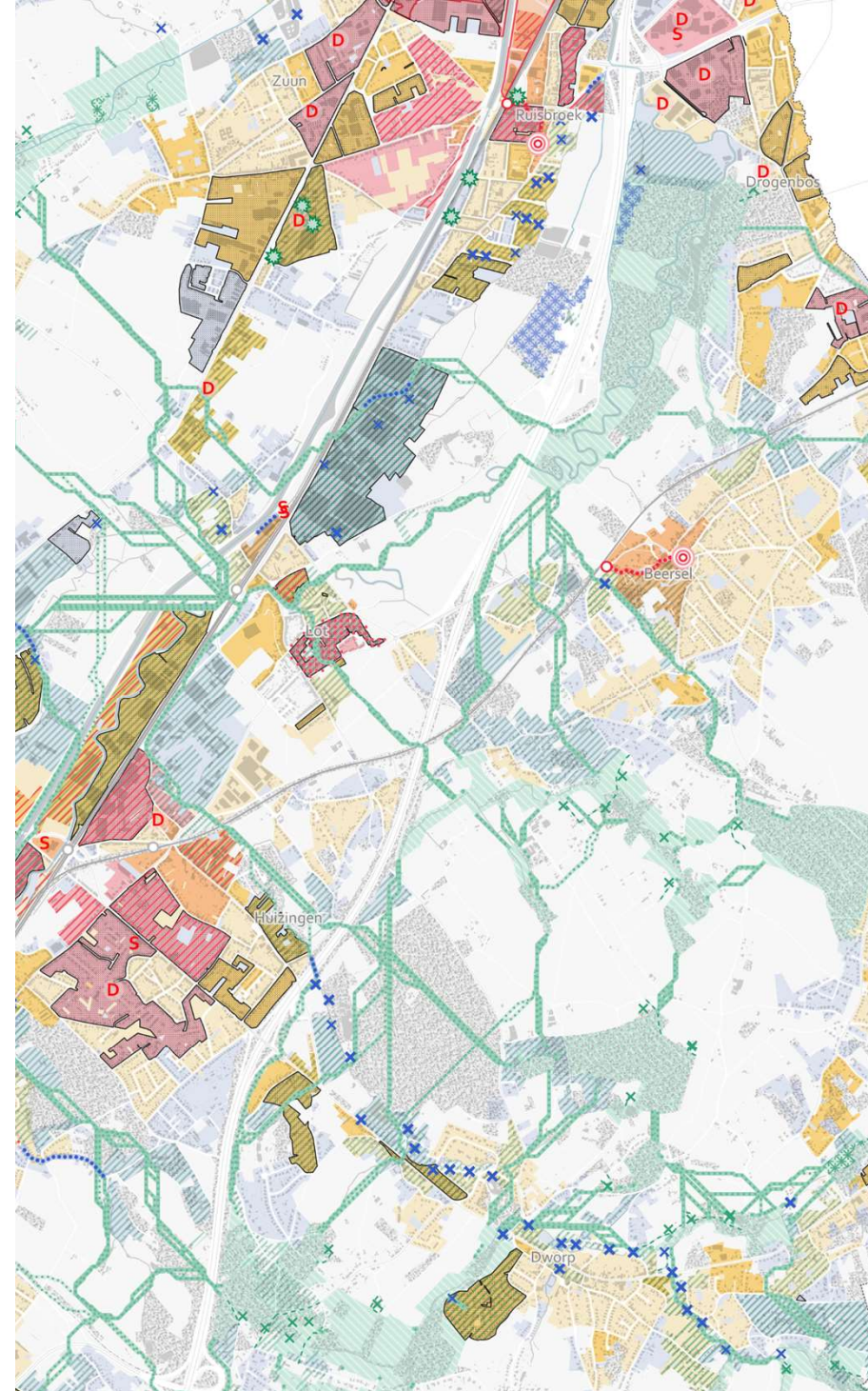
- OB01 Ruimte voor water in valleien
- OB02 Geïsoleerde bebouwing en wegen nabij waardevol natuurgebied
- OB03 Geïsoleerde bebouwing in aaneengesloten landbouwgebied
- OB04 Openleggen overdekte waterlopen
- OB05 Ontharding in gebieden met hittestress
- OB06 Stapstenen tussen natuurkerngebieden
- OB07 Stortplaatsen met ontwikkelings-potentieel tot natuur nabij natuurkernen
- OB08 Potentiële wetlands nabij natuurkernen

Overdrukken OPEN RUIMTE

- Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN), het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) en habitat-richtlijngebieden

Waarderingstabel voor OPEN RUIMTE

- 1 prioriteit voor OPEN RUIMTE
- 2 prioriteiten voor OPEN RUIMTE
- 3 prioriteiten voor OPEN RUIMTE
- 4 prioriteiten voor OPEN RUIMTE
- 5 prioriteiten voor OPEN RUIMTE

Vlaamse rand anno 2100

Verdichting

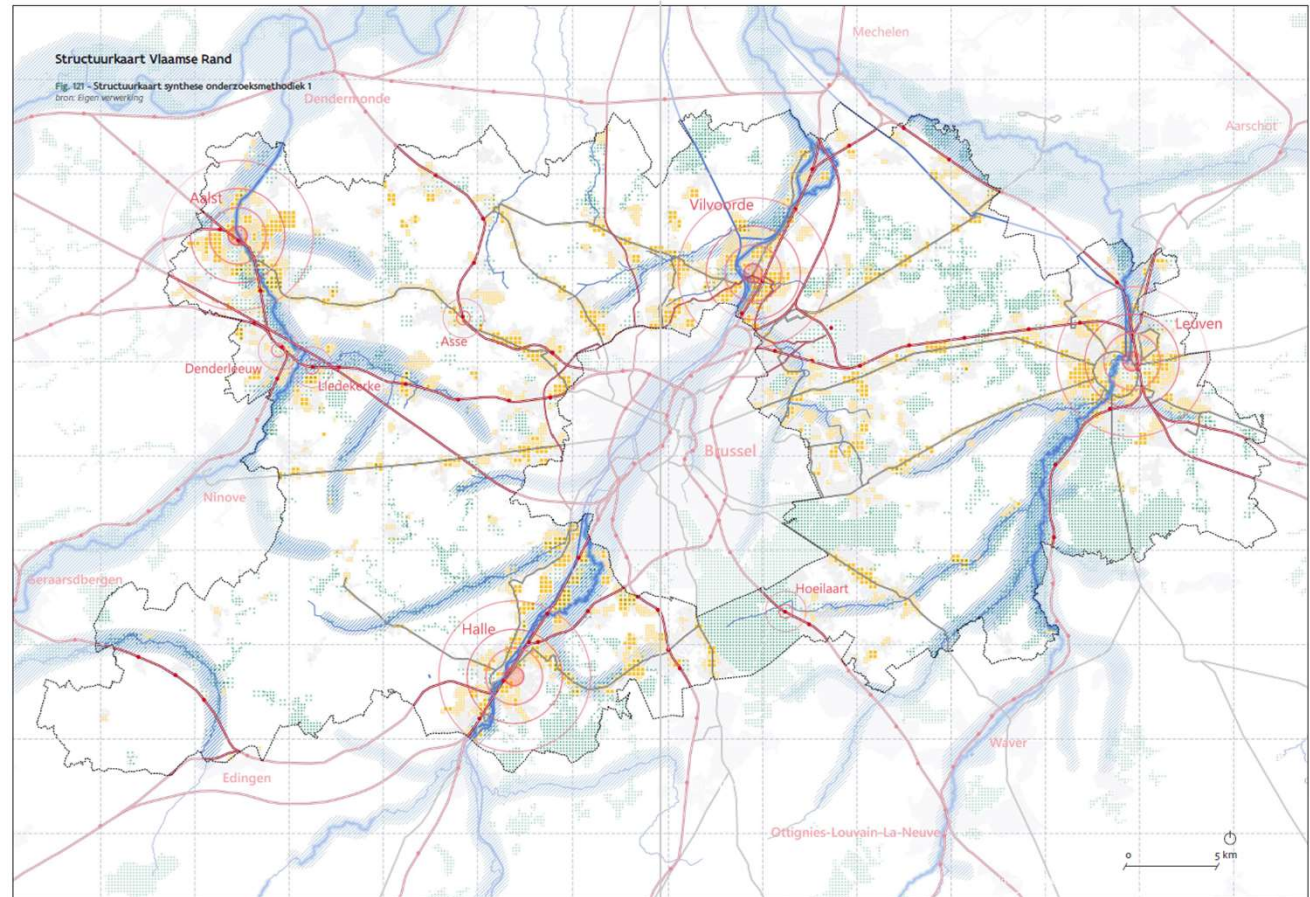
Een nieuwe structuur: historische centrale plekken vs. stadsranden en steenwegen.

Stadsranden

- goed bereikbaar,
- veel voorzieningen
- verweving van wonen en werken
- vaak onderbenut
- verdichtingscapaciteit

Voorbeelden:

- Leuven-Noord
- Aalst-Noord
- Vilvoorde de CAT-site

Vlaamse rand anno 2100

Verdichting

Een nieuwe structuur: historische centrale plekken vs. stadsranden en steenwegen.

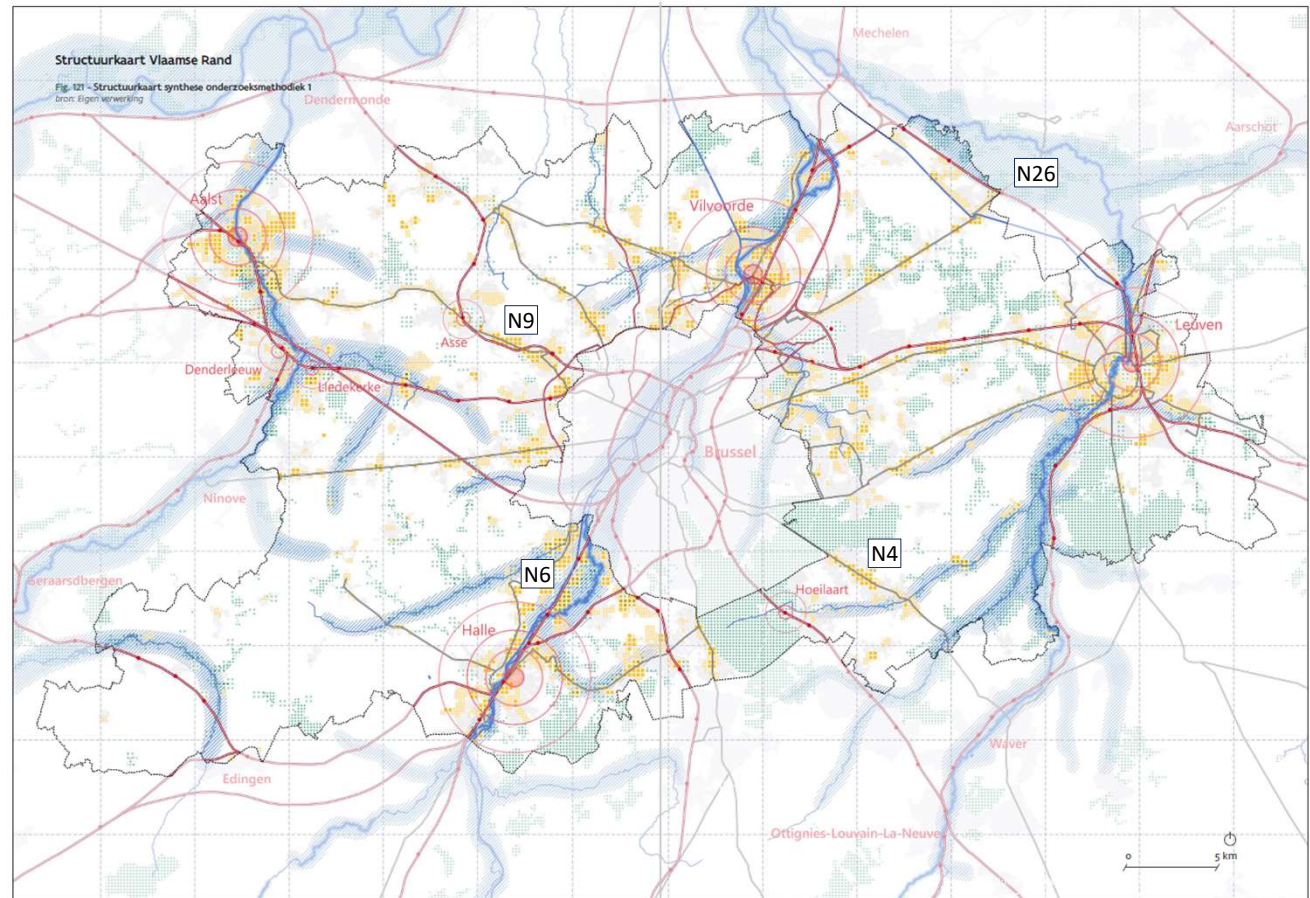
Steenwegen

Sterkten:

- goede ontsluiting met openbaar vervoer
- nabijheid van voorzieningen
- nabijheid van open ruimte voor recreatieve voorzieningen
- nabijheid van werkgelegenheid
- Verdichting punctueel niet lineair

Zwakten:

- ondermaatse omgevingskwaliteit
- plekken om open ruimte verbindingen te herstellen

- N9: Brusselsesteenweg, Asse - Zellik
N6: Bergensesteenweg Sint-Pietersleeuw - Halle
N4: Brusselsesteenweg, Jezus-Eik - Overijse
N26: Leuvensesteenweg N26, Boortmeerbeek - Herent

Vlaamse rand anno 2100

Verdichting

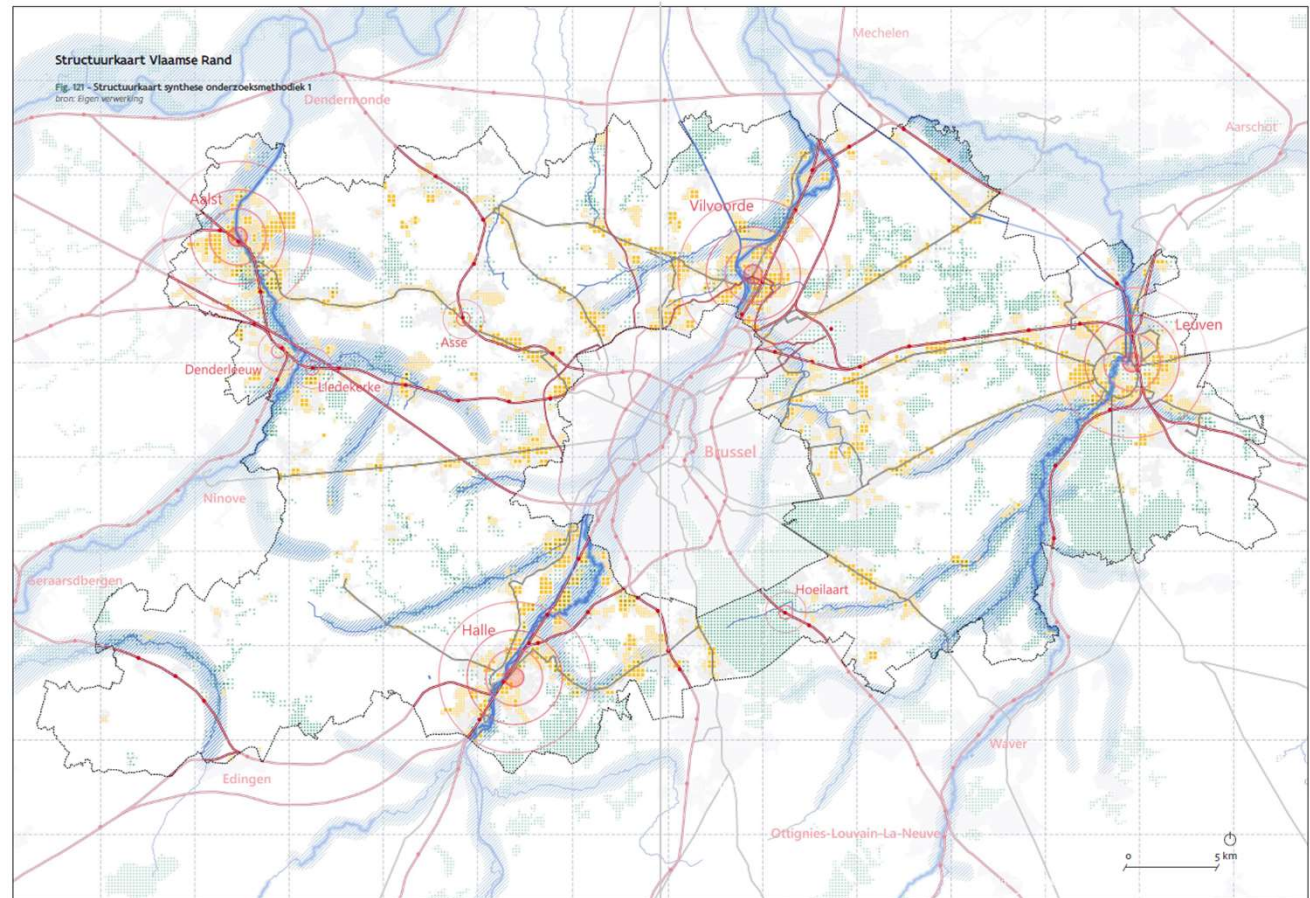
Stations

- Denderleeuw, Liedekerke , Erembodegem (in de vallei van de Dender)
- Lot, Huizingen, Ruisbroek, Buda, Vilvoorde (in de vallei van de Zenne)
- Wijgmaal en Heverlee (in de vallei van de Dijle)

Bedrijvigheid

- Hoge waarderingen voor logistieke bedrijventerreinen in Vilvoorde, Aalst en Sint-Pieters-Leeuw en de internationale poort van Zaventem luchthaven
- Kennisindustrie: luchthaven, Haasrode, Gasthuisberg, Arenberg (Leuven) Zellik, (Vilvoorde)

Inzetten op openbaar vervoer.

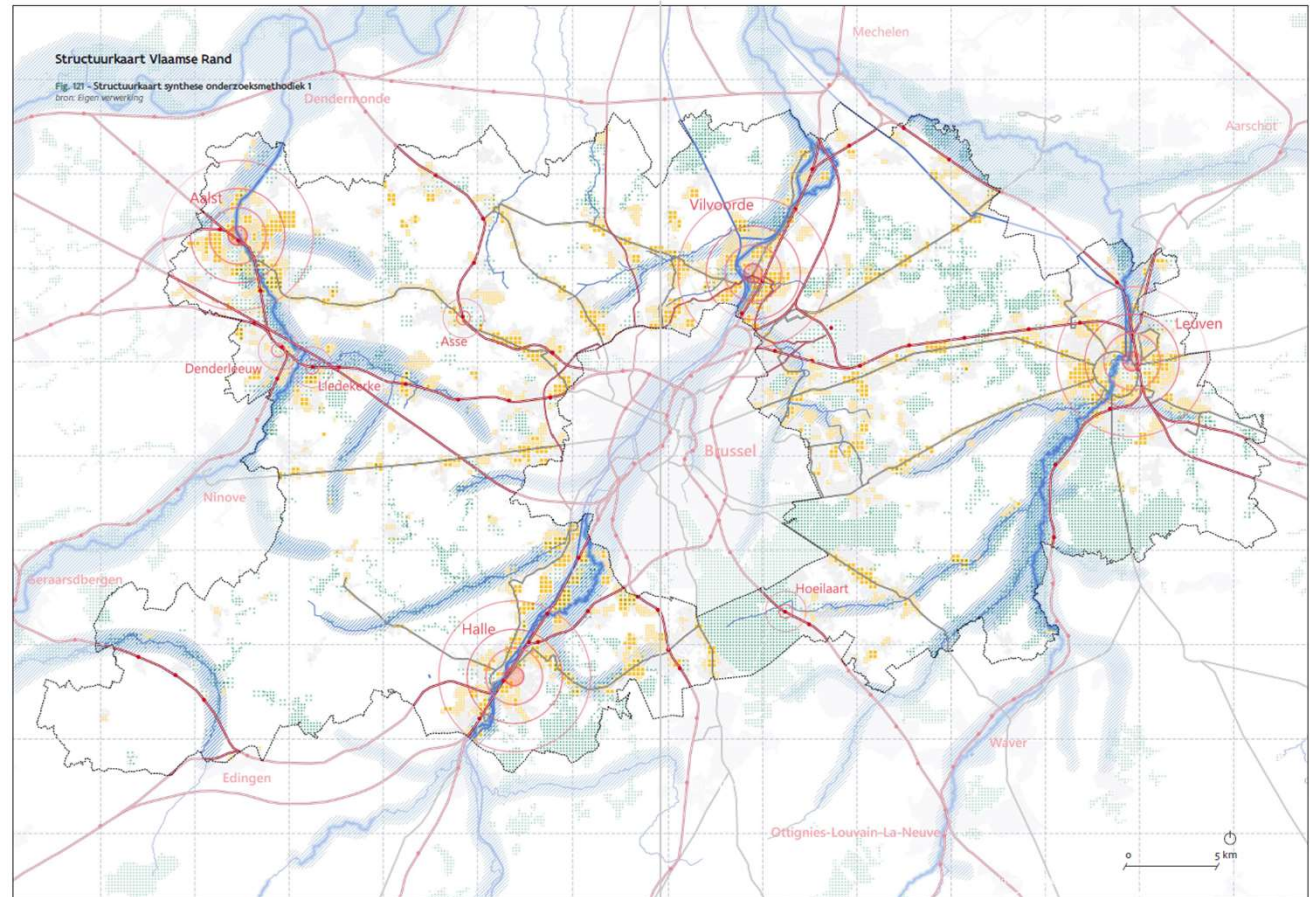

Vlaamse rand anno 2100

Verdichting

Geen verdichtingsopgave:

- Veel kleine dorpskernen
- Pajottenland en de Dijlevallei

Vlaamse rand anno 2100

Open Ruimte

- weergave van het natuurlijk landschap
- een overzicht van de verstoringen
- op en rond de meest kritische punten waar ecosystemen kunnen hersteld worden

Riviervalleien

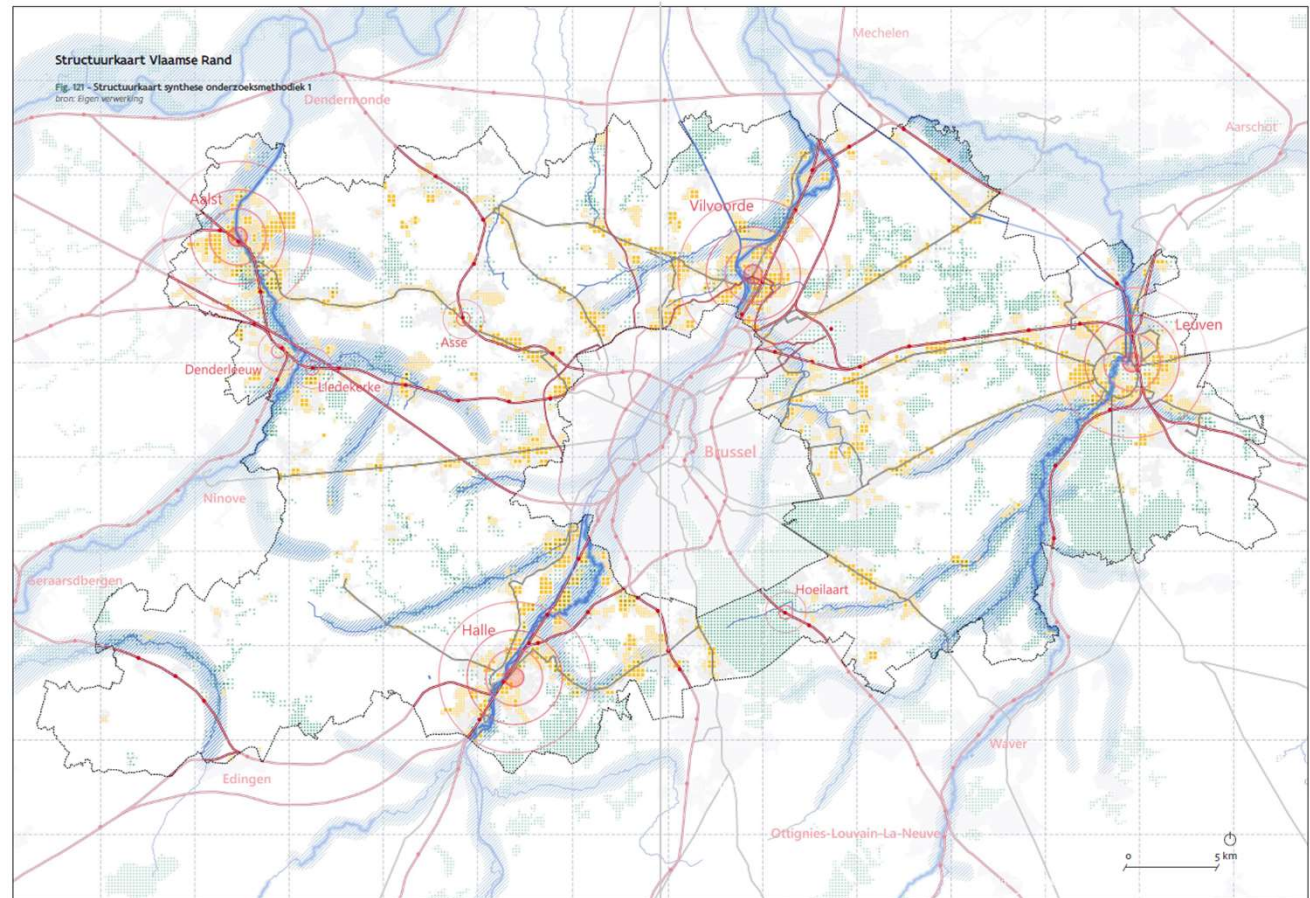
- Dender, Zenne en Dijle
- waardevolle wetlands en bosfragmenten
- Sponswerking is verstoord door verstedelijking in de valleien en drainagewerken
- overstromingsrisico's nemen toe door het bouwen in moerasgebied

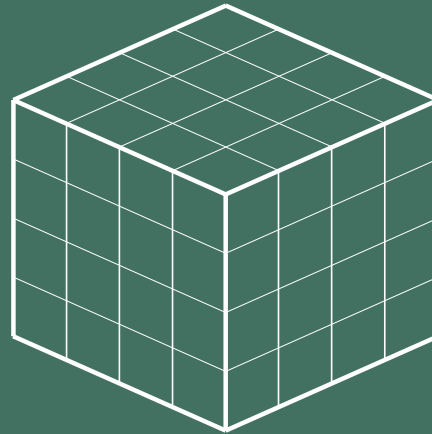
Beekvalleien

- Maelbeek in Grimbergen,
- Ijse in Hoeilaart
- Molenbeek in Dworp en Alsemberg
- Woluwe in Zaventem
- doorkruisen dorpskernen

Historische Kolenwoud

- van Halle tot Leuven (Hallerbos, Zoniënwoud, Meerdaalwoud)
- opnieuw verbinden (via beekvalleien)

Hefboomplekken
Inventaris

Tien ruimtelijke opgaven

Hefboomplekken Inventaris

1. Herontwikkeling meer ruimte voor water en valleierherstel
Ref. Maalbeek, Grimbergen

2. Herontwikkeling dozenlandschap
Ref. Shopping Pajot, Sint-Pieters Leeuw

3. Landschap als drager van ontwikkeling
Ref. Assesteenweg, Ternat

4. Herstel Sponslandschap
Ref. Omgeving Kanstanjebos, Herent

5. Herontwikkeling verkavelingslandschap
Ref. Alverdries, Beersel

6. Reconversie onderbenutte stationsomgevingen
Ref. Station Denderleeuw

7. Herontwikkeling verkeersassen tussen vervoersknopen en kernen
Ref. Naamsesteenweg Leuven

8. Kennisclusters uitbouwen aan vervoersknopen
Ref. Researchpark Zellik

9. Herontwikkeling strategisch gelegen overheidseigendommen
Ref. Kolonel Begaultlaan en Aarschotsesteenweg, Leuven

10. Plekken met een groot latent potentieel
Ref. CAT-site, Vilvoorde

Tien ruimtelijke opgaven

Hefboomplekken
Inventaris

1

Herontwikkeling meer ruimte
voor water en valleierstel

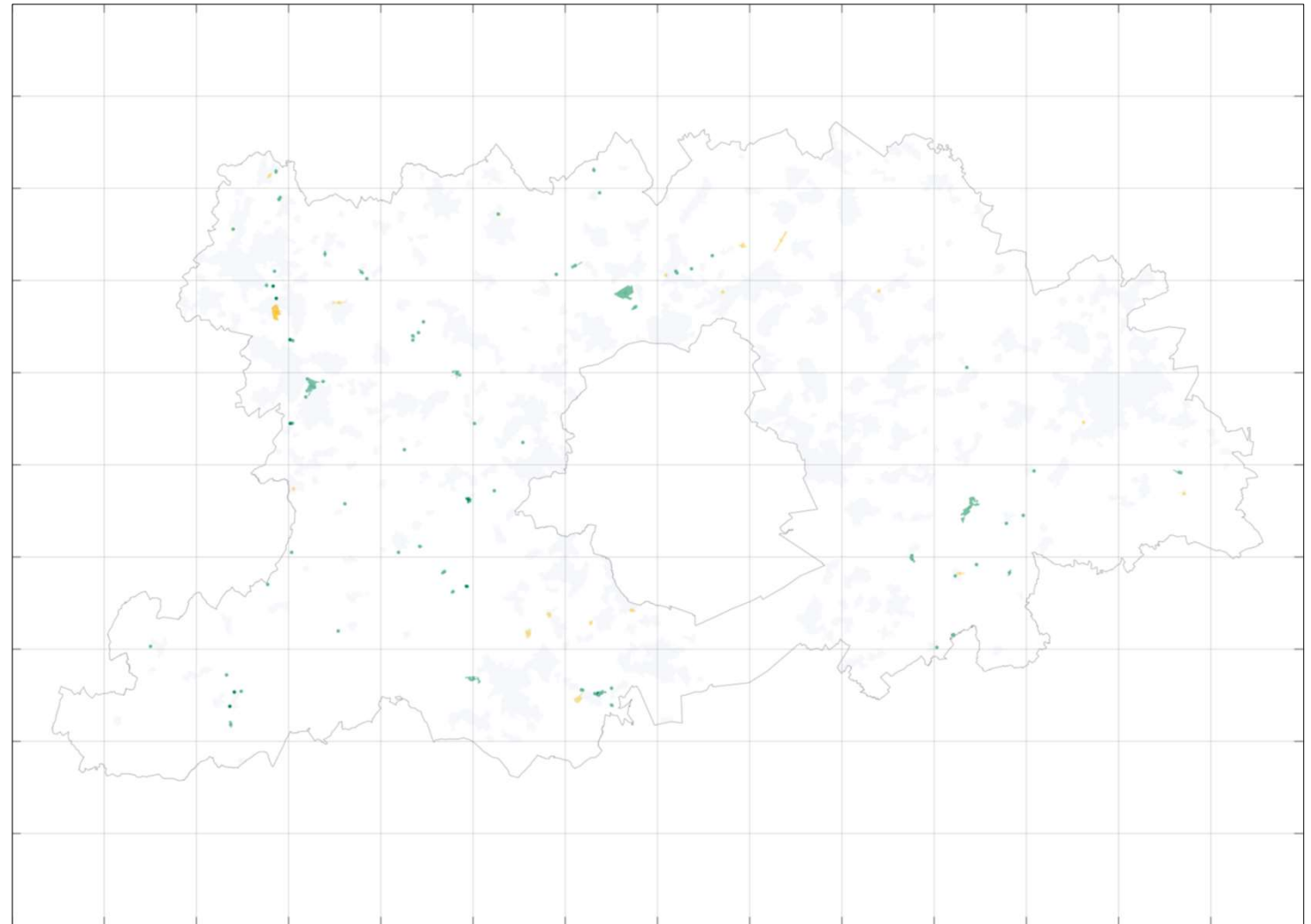
Ref. Maalbeek, Grimbergen

1

Herontwikkeling meer ruimte
voor water en valleierherstel

- Top hefboomplek voor gemengde ontwikkeling
- Betere hefboomplek voor gemengde ontwikkeling
- Hefboomplek voor gemengde ontwikkeling
- Top hefboomplek voor open ruimte
- Betere hefboomplek voor open ruimte
- Hefboomplek voor open ruimte

Tien ruimtelijke opgaven

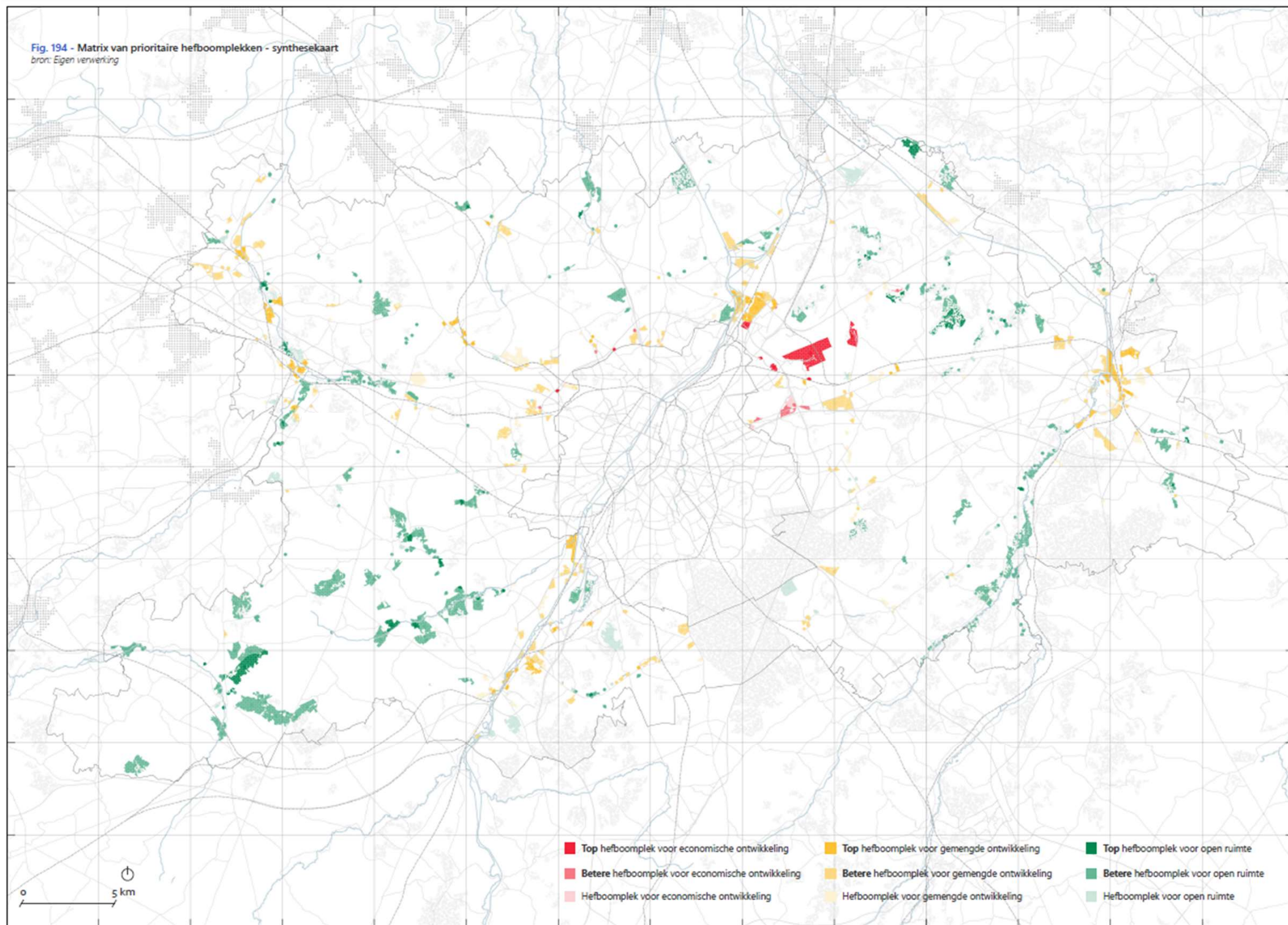
Hefboomplekken Inventaris

1

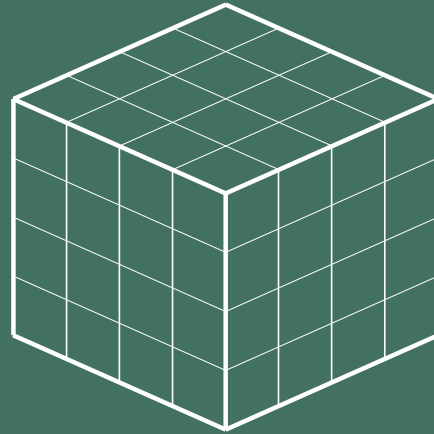
Herontwikkeling meer ruimte
voor water en valleierstel

	Hefboomplekken voor Economische ontwikkeling	Hefboomplekken voor Gemengde ontwikkeling	Hefboomplekken voor Open Ruimte
Top hefboomplekken 5 - 8 waarderingscriteria voor verdichting OF 3 - 5 waarderingscriteria voor open ruimte		1	10
Betere hefboomplekken 3 - 4 waarderingscriteria voor verdichting OF 2 waarderingscriteria voor open ruimte		19	70
Hefboomplekken 1 - 2 waarderingscriteria voor verdichting OF 1 waarderingscriteria voor open ruimte			

Fig. 194 - Matrix van prioritaire hefboomplekken - syntheseskaart
bron: Eigen verwerking

	Hefboomplekken voor Economische ontwikkeling	Hefboomplekken voor gemengde ontwikkeling	Hefboomplekken voor open ruimte
Top hefboomplekken 5 - 8 waarderingscriteria voor verdichting OF 3 - 5 waarderingscriteria voor open ruimte	8 2 opgaven	58 8 opgaven	43 3 opgaven
Betere hefboomplekken 3 - 4 waarderingscriteria voor verdichting OF 2 waarderingscriteria voor open ruimte	16 6 opgaven	180 10 opgaven	354 4 opgaven
Hefboomplekken 1 - 2 waarderingscriteria voor verdichting OF 1 waarderingscriteria voor open ruimte	8 1 opgave	90 6 opgaven	33 1 opgave

Hefboomplekken
MEDEWERKING

I. Projectwerking binnen een duurzaam maatschappelijk beleidskader

- Afspraken met investeerders en ontwikkelaars
- Grond- en pandenbeleid
- Uitwerken van een vastgoedstrategie, etc.

II. Strategische beleidsplanning, richting geven aan toekomstig ruimtegebruik

- Ruimtelijke beleidsplannen
- RUP
- Beleidsmatig gewenste ontwikkelingen
- Verdichtingsplan, etc.

III. Intergemeentelijke samenwerking

- Groenblauwe verbindingen
- Compensatieregelingen, etc.

IV. Maatschappelijk debat voeden

door de Vlaamse duurzame ruimtelijke uitgangspunten zichtbaar te maken.

Vlaanderen
is kwaliteitsvolle
omgeving

Hefboomplekken

Ruimtelijke transitie door ontwikkeling

Mario Deputter
mario.deputter@vlaanderen.be

DEPARTEMENT
OMGEVING

